

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
DOMENIUL CONTABILITATE

TEZĂ DE DOCTORAT

- REZUMAT -

Conducător de doctorat:
Prof.univ.dr. Nicolae TODEA

Doctorand,
Alina-Teodora CIUHUREANU

ALBA IULIA – 2015

ÂÂÂÂÂMINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA

FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE

DOMENIUL CONTABILITATE

**OPORTUNITĂȚI ȘI LIMITE ALE VALORIFICĂRII ȘI
UTILITĂȚII INFORMAȚIEI CONTABILE ÎN
MANAGEMENTUL FIRMEI**

- TEZĂ DE DOCTORAT -

Conducător de doctorat:
Prof.univ.dr. Nicolae TODĒA

Doctorand,
Alina-Teodora CIUHUREANU

ALBA IULIA – 2015

Motto:

„Contabilitatea și finanțele nu sunt o realitate, ele sunt o reflectare a realității și acuratețea acestei reflectări depinde de abilitatea profesioniștilor de a emite ipoteze și de a calcula estimări rezonabile. Afacerile obțin rezultate mai bune atunci când coeficientul inteligenței financiare este mai ridicat.”

Berman Karen & Knight Joe

CUPRINSUL REZUMATULUI TEZEI DE DOCTORAT

1. Cuvinte cheie.....	2
2. Structura tezei de doctorat.....	3
3. Obiectivele și ipotezele cercetării	5
4. Metodologia cercetării.....	8
5. Prezentarea sintetică a capitolelor	10
6. Concluzii, contribuții personale și propuneri	13
7. Referințe bibliografice.....	29

CUVINTE CHEIE

Informație contabilă, management, valorificare, oportunități, limite, sistem informațional, dualism, contabilitate financiară, contabilitate de gestiune, surse informaționale, utilizatori, principii contabile, caracteristici, calitate, tehnologii informaționale, profesioniști contabili, etică, creativitate, control, audit, Corporate Social Responsibility - CSR, transparență, raportare, situații financiare, poziție financiară, performanță financiară, echilibru, rentabilitate, indicatori, risc, cost, proces decizional, metode, instrumente, cercetare selectivă, ipoteză, obiectiv

STRUCTURA TEZEI DE DOCTORAT

CONSIDERAȚII PRELIMINARE	5
--------------------------------	---

PARTEA I

CEREREA, OFERTA, VALORIFICAREA ȘI UTILITATEA INFORMAȚIEI CONTABILE ÎN MANAGEMENTUL GENERAL AL FIRMEI. OPORTUNITĂȚI ȘI LIMITE IDENTIFICATE PRIN CERCETAREA EXPLORATORIE.

Capitolul 1. Rolul contabilității în cadrul sistemului informațional al firmei	13
---	-----------

1.1. Conceptualizarea sistemului informațional al firmei și integrarea contabilității în cadrul acesteia	14
1.2. Funcțiunea financiar-contabilă și rolul acesteia în gestiunea și managementul general al firmei	18
1.3. Dualismul contabil din perspectivă informațională pentru management	21
1.3.1. Contabilitate integrată versus dualism contabil.....	22
1.3.2. Contabilitatea financiară – furnizor de informații pentru utilizatorii externi	23
1.3.3. Contabilitatea de gestiune – furnizor de informații pentru utilizatorii interni	24
1.3.4. Particularități care diferențiază modulele dualismului contabil	27
1.4. Necesități și surse informaționale pentru diverse categorii de utilizatori.....	29

Capitolul 2. Standarde de calitate privind informația contabilă necesară managementului firmei	33
---	-----------

2.1. Principii contabile de calitate și implicații informaționale pentru managementul firmei.....	34
2.2. Caracteristici de calitate – premisă a utilității informației contabile	37
2.3. Operaționalizarea standardelor de calitate contabile între obligativitate și necesitate	40
2.4. Informația contabilă în contextul tehnologiilor informaționale	41
2.5. Pregătirea profesională – o necesitate de calitate pentru valorificarea și utilitatea informației contabile.....	44
2.6. Standarde etice, creativitate și transparența informației contabile	46
2.7. Controlul intern și auditarea informației contabile – o necesitate pentru raportarea responsabilă.....	50

Capitolul 3. Modalități de valorificare a informației contabile în managementul firmei prin construcții financiare și nonfinanciare	55
--	-----------

3.1. Obiective, valențe și limite informaționale ale situațiilor financiare anuale	56
3.2. Construcții financiare pentru valorificarea informațiilor contabile furnizate de contabilitatea generală.....	60
3.2.1. Instrumente de determinare a echilibrului financiar	60
3.2.2. Indicatorii poziției financiare sau valorificarea informației furnizate prin bilanțul contabil.....	63
3.2.3. Instrumente și indicatori ai performanței financiare sau valorificarea informațiilor din contul de profit și pierdere.....	66
3.3. Metode și indicatori construiți pentru cunoașterea riscului.....	69
3.4. Valorificarea informațiilor furnizate de subsistemul contabilității de gestiune.....	71
3.5. Informația contabilă în triumghiul finanțare – investire – dividend.....	74

3.6. Metode, tehnici și instrumente de management ce integrează informația contabilă	80
3.6.1. Metoda Activity Based Costing.....	80
3.6.2. Metoda Activity Based Management	82
3.6.3. Metoda de analiză Cost – Beneficii.....	83
3.6.4. Metoda de analiză cost – volum – profit	84
3.6.5. Bugetul – instrument managerial bazat (sau nu) pe informația contabilă	85
3.6.6. Instrumente și metode de management al performanței ce integrează informația contabilă.....	87

PARTEA a II-a

OPINII ȘI REALITĂȚI PRIVIND OPORTUNITĂȚILE ȘI LIMITELE VALORIFICĂRII INFORMAȚIEI CONTABILE ÎN MANAGEMENTUL FIRMEI, IDENTIFICATE PRIN CERCETAREA SELECTIVĂ CANTITATIVĂ.

Capitolul 4. Aspecte metodologice privind cercetarea selectivă.....	93
4.1. Problema decizională și scopul cercetării.....	94
4.2. Tipologia cercetării.....	94
4.3. Stabilirea obiectivelor și a ipotezelor cercetării	95
4.4. Variabilele cercetării selective	103
4.5. Surse de informații utilizate	105
4.6. Selectarea metodei de culegere și sistematizare a informațiilor.....	105
4.7. Proiectarea chestionarului	106
4.8. Stabilirea metodei de eșantionare și mărimea eșantionului.....	107
4.9. Erorile cercetării	108
Capitolul 5. Analiza rezultatelor cercetării selective.....	109
5.1. Identificarea profilului organizațiilor și a respondenților.....	110
5.2. Analiza datelor și prezentarea rezultatelor cercetării selective.....	120
5.3. Situația validării ipotezelor cercetării selective.....	240
CONCLUZII, CONTRIBUȚII PERSONALE, PROPUNERI ȘI LIMITE ALE CERCETĂRII ...	245
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	263
ABREVIERI ȘI ACRONIME.....	279
ANEXA 1. Chestionar utilizat în cercetarea selectivă.....	281

OBIECTIVELE ȘI IPOTEZELE CERCETĂRII

Prezenta teză de doctorat are ca obiect identificarea oportunităților și limitelor valorificării și utilității informației contabile în managementul firmei. În pofida tuturor eforturilor de documentare, nu am identificat o abordare clară a informației contabile strict din perspectiva valorificării manageriale și a integrării acesteia în sistemul de management. Construcția tezei de doctorat este gândită și realizată cu grija de a respecta o structură conceptuală logică prin care să răspundem tematicii abordate. Mai concret, am căutat să contribuim, prin aspectele teoretice și cercetarea selectivă, la conturarea prelungirii conceptelor contabile și financiare din zona tehnică (de care mulți manageri se tem) spre aria valorificării. Principala noastră preocupare se materializează în articularea interdependențelor dintre contabilitate, componentă a sistemului informațional, management, prin funcțiile sale și firmă, prin funcțiunile care îi sunt atribuite. Nucleul tezei de doctorat se situează în perimetrul cunoaștere – informare – decizie managerială, demonstrând bogăția surselor de informare, necesitatea cunoașterii, utilizării și analizei informațiilor furnizate prin dualismul sistemului contabil. Teza de doctorat este structurată pe două părți, în cadrul cărora am atins obiectivele propuse și am materializat cerințele expuse.

Pentru realizarea cercetării exploratorii ce formează prima parte a tezei de doctorat am stabilit următoarele obiective principale:

- *Evidențierea rolului contabilității în cadrul sistemului informațional al firmei*, axat pe o serie de obiective secundare: definirea conceptului de sistem informațional; surprinderea structurii și rolului sistemului informațional contabil; analiza funcțiunii financiar-contabile din perspectiva rolului în gestiunea și managementul general al firmei; prezentarea dualismului contabil din perspectivă informațională pentru management; analiza conceptelor de "contabilitate financiară" și "contabilitate de gestiune" precum și a interdependențelor și particularităților; analiza necesităților și surselor informaționale pentru diferite categorii de utilizatori.
- *Cunoașterea și analiza standardelor de calitate privind informația contabilă necesară managementului firmei*, în cadrul căruia se vor identifica, fără a fi exhaustive, următoarele obiective secundare: analiza principiilor contabile și a caracteristicilor de calitate din perspectivă informațională pentru managementul firmei; surprinderea operaționalizării standardelor de calitate contabile; evidențierea necesității, oportunităților și limitelor tehnologiilor informaționale în contextul valorificării și utilității informației contabile; evidențierea cerințelor de pregătire profesională ca necesitate de calitate pentru valorificarea și utilitatea informației contabile; prezentarea standardelor de etică profesională și analiza cerințelor de creativitate contabilă și transparență în raportare; evidențierea unor concepte cheie legate de controlul intern și audit; conturarea aspectelor care reflectă importanța controlului intern și auditului pentru certificarea informației contabile și raportarea responsabilă.
- *Identificarea și analiza modalităților de valorificare a informației contabile în managementul firmei prin construcții financiare și nonfinanciare*, care la rândul lui va cumula ca obiective secundare: prezentarea și analiza principalelor obiective manageriale ale situațiilor financiare anuale; evidențierea oportunităților și limitelor de valorificare a informațiilor pentru cunoașterea echilibrului financiar; prezentarea oportunităților și limitelor construcțiilor financiare bazate pe bilanțul contabil; prezentarea oportunităților și limitelor construcțiilor financiare bazate pe contul de profit și pierdere; evidențierea necesității cunoașterii riscului și analiza semnificațiilor manageriale a instrumentelor utilizabile; definirea costului, analiza necesității cunoașterii acestuia și prezentarea modalităților de valorificare a informațiilor contabilității de gestiune; prezentarea și analiza unor coordonate specifice pentru valorificarea informației contabile din perspectiva

deciziilor de finanțare, investire și dividend; analiza oportunităților și limitelor oferite prin diverse metode, tehnici și instrumente de management ce integrează informația contabilă.

Pentru elaborarea părții a II-a a tezei de doctorat ce reprezintă cercetarea selectivă, am stabilit 16 obiective centrale și 23 de obiective secundare, acestora fiindu-le asociate 49 de ipoteze principale și 30 de ipoteze secundare. Datorită spațiului limitat, prezentăm în rezumatul tezei doar obiectivele centrale și ipotezele principale.

Obiective centrale	Ipoteze principale
Q₁ Identificarea profilului organizațiilor și a respondenților.	IP₁ – Profilul organizațiilor incluse în eșantion este corelat cu datele statistice disponibile la nivelul Regiunii Centru și răspunde scopului cercetării. IP₂ – Opțiunea de organizare a contabilității este în directă legătură cu categoria firmei și este cel mai adesea influențată de reducerea costurilor.
Q₂ Analiza stadiului actual al cunoașterii privind interferența între informația contabilă și managementul firmei.	IP₃ – Respondenții își exprimă acordul în legătură cu importanța contabilității în afaceri și consideră că între funcțiunea financiar-contabilă și celelalte funcțiuni ale firmei se manifestă o legătură puternică. IP₄ – Între informația contabilă și funcțiile managementului există o legătură medie IP₅ – Managerii / administratorii conștientizează, acționează și valorifică la un nivel mediu informația contabilă.
Q₃ Analiza oportunității furnizării informațiilor contabile.	IP₆ – Contabilitatea financiară reprezintă o obligativitate, statul fiind principalul utilizator de informații. IP₇ – Contabilitatea de gestiune constituie atât o obligativitate impusă de reglementările legale, cât și o necesitate informațională pentru utilizatori. IP₈ – Firmele sunt interesate de valorificarea informației furnizate prin contabilitatea financiară în special pentru înregistrarea tranzacțiilor și evenimentelor generate de relațiile firmei cu mediul intern și extern, principala limită fiind lipsa de utilitate a informațiilor pentru management. IP₉ – Firmele sunt interesate de valorificarea informației furnizate prin contabilitatea de gestiune în special pentru înregistrarea tranzacțiilor și evenimentelor generate de relațiile firmei cu mediul intern și extern, principala limită fiind lipsa de interes a managerilor/administratorilor. IP₁₀ – Furnizarea informației contabile utilizatorilor externi și interni interesați constituie în mare măsură o oportunitate pentru management și dezvoltarea firmei. IP₁₁ – Majoritatea respondenților afirmă că profesioniștii contabili furnizează informațiile necesare managementului ori de câte ori solicită.
Q₄ Analiza calității în contabilitate din perspectiva valorificării și utilității informației.	IP₁₂ – Principiile managementului calității sunt respectate într-o măsură medie. IP₁₃ – În cadrul firmelor se respectă în foarte mare măsură principiile contabile iar reglementarea acestora oferă oportunități pentru valorificarea și utilitatea informației. IP₁₄ – Informațiile contabile vehiculate îndeplinesc în mare măsură caracteristicile de calitate. IP₁₅ – Majoritatea firmelor au un manual de politici contabile și consideră că acesta reprezintă o obligativitate impusă prin reglementări. IP₁₆ – Majoritatea firmelor nu au proceduri specifice pentru organizarea sistemului contabil, furnizarea informațiilor și analiza acestora dar consideră că acestea sunt în mare măsură utile pentru valorificarea informației în management.

Obiective centrale	Ipoteze principale
<p>Q₅ Identificarea opiniilor privind oportunitățile și limitele tehnologiilor informaționale utilizate pentru prelucrarea și analiza informațiilor contabile.</p>	<p>IP₁₇ – Majoritatea firmelor utilizează tehnologii informaționale, programele informatice având cea mai ridicată frecvență.</p> <p>IP₁₈ – Majoritatea respondenților consideră că tehnologiile informaționale sunt în foarte mare măsură utile managementului pentru valorificarea și utilitatea informației contabile, principala oportunitate fiind rapiditatea iar principala limită fiind costurile.</p>
<p>Q₆ Analiza percepției privind calitățile și dezvoltarea profesională, necesare profesioniștilor contabili și managerilor / administratorilor din perspectiva valorificării informației contabile.</p>	<p>IP₁₉ – Principala calitate solicitată este pregătirea profesională</p> <p>IP₂₀ – Principala oportunitate o reprezintă pregătirea profesională iar limita constă în adaptabilitate.</p> <p>IP₂₁ – Managerii de top posedă în mare măsură cunoștințe în domeniul financiar-contabil și există interes de participare la cursuri de perfecționare / pregătire profesională.</p> <p>IP₂₂ – Profesioniștii contabili sunt interesați să se dezvolte profesional și își suportă cheltuielile aferente în condițiile în care firmele dispun într-o măsură medie de o echipă financiar-contabilă performantă din perspectiva valorificării informațiilor contabile pentru management.</p>
<p>Q₇ Aprecierea eticii, creativității și responsabilității în valorificarea informației contabile.</p>	<p>IP₂₃ – Standardele eticii profesionale sunt respectate în mare măsură și reprezintă o oportunitate clară în valorificarea și utilitatea informației contabile pentru management.</p> <p>IP₂₄ – Respondenții își exprimă dezacordul față de afirmația ”creativitatea contabilă constituie o fraudă” și consideră că utilizarea creativității nu este în contradicție cu responsabilitatea socială.</p> <p>IP₂₅ – Majoritatea respondenților consideră creativitatea contabilă ca fiind o oportunitate pentru valorificarea informației contabile în management.</p>
<p>Q₈ Analiza satisfacerii cererii și ofertei de informații contabile.</p>	<p>IP₂₆ – Firmele sunt în mică măsură dispuse să ofere informații contabile utilizatorilor, oferta neavând un impact pozitiv asupra managementului și, în general asupra firmei.</p> <p>IP₂₇ – Principiul transparenței în raportarea informațiilor contabile le este oarecum respectat.</p> <p>IP₂₈ – Utilizatori externi și interni solicită uneori informații contabile.</p> <p>IP₂₉ – Majoritatea firmelor solicită informații contabile partenerilor de afaceri, principalul motiv fiind inventarierea.</p> <p>IP₃₀ – Principala sursă externă de informații contabile o reprezintă reglementările legislative, paginile web specializate fiind însă cele mai utile managementului.</p>
<p>Q₉ Analiza opiniei privind controlul intern și auditul din perspectiva asigurării oportunităților de valorificare a informației contabile prin certificare și creșterea utilității acesteia pentru management.</p>	<p>IP₃₁ – Controlul intern și auditul contribuie în mare măsură la raportarea responsabilă, certificare, la creșterea încrederii și oferă oportunități în valorificarea informației contabile</p>
<p>Q₁₀ Cunoașterea opiniei privind cuantificarea acțiunilor de responsabilitate socială corporativă în contabilitate din perspectiva oportunităților de valorificare și a utilității pentru management.</p>	<p>IP₃₂ – Cuantificarea acțiunilor de CSR în informația contabilă raportată este importantă, aceasta fiind în mare măsură mai utilă managementului.</p> <p>IP₃₃ – Costurile generate prin integrarea acțiunilor CSR în informația contabilă raportată sunt în mare măsură mai reduse comparativ cu beneficiile cuantificabile.</p> <p>IP₃₄ – Principiile CSR în activitatea de colectare, prelucrare, analiză, utilizare și furnizare a informației contabile sunt oarecum respectate.</p>

Obiective centrale	Ipoteze principale
<i>Q₁₁</i> Percepția privind situațiile financiare anuale ca sursă informațională în managementul firmei.	<p><i>IP₃₅</i> – Situațiile financiare anuale oferă în general oportunități de valorificare a informației contabile pentru management în special prin prisma analizei poziției și performanței financiare dar managerii / administratorii firmelor anchetate nu le valorifică corespunzător.</p> <p><i>IP₃₆</i> – Situațiile financiare anuale reflectă în mare măsură o imagine fidelă asupra poziției și performanței financiare, asupra altor informații contabile ce reflectă activitatea desfășurată.</p>
<i>Q₁₂</i> Cunoașterea opțiunilor firmelor privind calculația indicatorilor financiari ca operaționalizare a valorificării informației furnizate prin contabilitatea financiară.	<p><i>IP₃₇</i> – Adesea, managerii / administratorii nu solicită valorificarea informației furnizată de contabilitatea financiară în scopul cunoașterii poziției, performanței și echilibrului financiar.</p> <p><i>IP₃₈</i> – Principalii indicatori / rate / construcții solicitate sunt ratele de lichiditate și solvabilitate, ratele de rentabilitate și situația fluxurilor de trezorerie</p> <p><i>IP₃₉</i> – Managerii / administratorii sunt în mică măsură interesați de valorificarea informațiilor contabile pentru identificarea riscurilor iar cel mai adesea se evaluează riscul financiar.</p>
<i>Q₁₃</i> Cunoașterea opțiunilor privind calculația costurilor ca operaționalizare a valorificării informației furnizate prin contabilitatea de gestiune.	<p><i>IP₄₀</i> – Majoritatea firmelor au implementat un sistem de calculație a costurilor.</p> <p><i>IP₄₁</i> – Pentru calculația costurilor cel mai adesea se utilizează metoda globală iar costurile ascunse sunt incluse în calculație de o pondere foarte redusă a firmelor.</p>
<i>Q₁₄</i> Cunoașterea opțiunilor privind utilizarea informației contabile adoptarea deciziilor de finanțare, investiții și dividend.	<p><i>IP₄₂</i> – Firmele utilizează într-o măsură medie informația contabilă în procesul decizional (investire, finanțare, dividend).</p> <p><i>IP₄₃</i> – Informația contabilă este în general în mare măsură utilă pentru adoptarea deciziei de investire, principala oportunitate fiind determinarea costului investiției.</p> <p><i>IP₄₄</i> – Informația contabilă este în general în mare măsură utilă pentru adoptarea deciziei de finanțare, principala oportunitate fiind calculul costului finanțării.</p> <p><i>IP₄₅</i> – Informația contabilă este în general în mare măsură utilă pentru adoptarea politicii / deciziei de dividend dar firmele decid distribuirea aleatoriu.</p>
<i>Q₁₅</i> Percepția și analiza opțiunilor privind integrarea informațiilor contabile în metodele, tehnicile, instrumentele utilizate în managementul firmei.	<p><i>IP₄₆</i> – În general, firmele integrează într-o măsură medie informațiile contabile în management dar sunt dispuse să acorde o mai mare importanță acestui aspect.</p> <p><i>IP₄₇</i> – Cel mai adesea firmele utilizează în management diagnosticul financiar, metodă implementată internalizat la intervale de timp regulate.</p> <p><i>IP₄₈</i> – Principala oportunitate este oferită managementului financiar și general, informația contabilă fiind “busola” afacerii.</p>
<i>Q₁₆</i> Cunoașterea măsurilor avute în vedere de manageri / administratori în scopul îmbunătățirii valorificării informației contabile.	<p><i>IP₄₉</i> – Principala măsură pentru îmbunătățirea valorificării informației contabile constă în efectuarea unor analize permanente prin utilizarea instrumentelor specifice.</p>

METODOLOGIA CERCETĂRII

Din perspectivă metodologică, partea I-a fost elaborată prin cercetarea exploratorie care a urmărit atingerea mai multor obiective dintre care menționăm: formularea mai precisă și o mai bună înțelegere a conceptelor, metodelor, instrumentelor abordate, elaborarea unor ipoteze care au făcut obiectul cercetării selective ulterioare, stabilirea priorităților ulterioare de cercetare. Metodele utilizate în această cercetare preliminară au fost următoarele:

- *Documentarea.* În acest sens se poate consulta atât lista referințelor bibliografice - care cuprinde peste 350 de repere constând în tratate, cursuri, monografii, articole publicate în reviste de specialitate sau în volume ale unor conferințe, reglementări - cât și multitudinea reperelor bibliografice care susțin conceptele, opiniile, concluziile cuprinse în teza de doctorat.
- *Analiza,* care a presupus valorificarea datelor disponibile din diferite surse urmărind descoperirea unor probleme, idei, soluții care vizează operaționalizarea cercetării;
- *Observarea disimulată în mediul natural,* realizată în calitate de expert contabil și colaborator al unor firme în domeniul financiar-contabil, care a avut ca obiectiv obținerea de informații suplimentare privind stadiul actual al cunoașterii, proiectarea instrumentului utilizat în cercetarea cantitativă, formularea obiectivelor și ipotezelor.
- *Reuniunile de grup* în urma participării la conferințe sau întâlniri profesionale, care au permis desfășurarea unor discuții pe tema abordată în cadrul tezei, identificarea opiniilor specialiștilor, proiectarea instrumentului utilizat în cercetarea cantitativă, formularea obiectivelor și ipotezelor.

Problema decizională asupra căreia am căutat să propunem rezolvare în cadrul părții a II-a a tezei de doctorat vizează atât *existența unui nivel scăzut de conștientizare al managerilor referitor la oportunitățile pe care informația contabilă le degajă asupra sistemului managerial, cât și nevoia de identificare a realităților privind in(existența) sistemului informațional contabil din cadrul firmelor.* În demersul de a respecta ad literam rigurozitatea unei cercetări științifice, am ales ca *titlu* pentru studiul întreprins următoarea formulare: *“Opinii și realități privind oportunitățile și limitele valorificării și utilității informației contabile în managementul firmei”.* Scopul cercetării constă în *identificarea și analiza oportunităților și limitelor de valorificare și utilizare a informației contabile pentru managementul firmei.*

În funcție de scopul funcțional, cercetarea realizată se încadrează în categoria celor *descriptive* dar și *explicative.* În funcție de tipul informațiilor generate, *cercetarea este de tip cantitativ.* În funcție de desfășurarea în timp, cercetarea este de *tip transversal.* În funcție de metoda de cercetare utilizată, partea aplicativă a tezei de doctorat a fost realizată prin *cercetarea selectivă de tip sondaj,* având ca instrument de cercetare chestionarul. În concluzie, cercetarea realizată în cea de a doua parte este o *“cercetare selectivă cantitativă de tip sondaj”.* În urma stabilirii obiectivelor centrale și ipotezelor principale aferente cercetării selective cantitative de tip sondaj, am realizat *definirea operațională a variabilelor* necesare atingerii scopului cercetării și în acord cu obiectivele identificate.

Cercetarea întreprinsă s-a bazat atât pe *sursele primare interne* – obținute de altfel în scopul realizării obiectivelor cercetării – cât și pe *sursele secundare externe* care au permis elaborarea obiectivelor, stabilirea schemei de eșantionare, validarea eșantionului obținut, o mai bună înțelegerea a problemelor, reducerea timpului de obținere a datelor, minimizarea costului pe care l-a implicat cercetarea efectuată. Pentru culegerea informațiilor s-a apelat la *metoda de cercetare directă* care a presupus culegerea datelor și informațiilor direct de la respondenți, prin sondaj, folosind un chestionar cu un grad ridicat de structurare, distribuit direct managerilor sau administratorilor. Sondajul efectuat a fost *nedisimulat,* scopul fiind cunoscut de la început de către respondenți.

Populația din care a fost selectat eșantionul este formată din entități economice din industrie, comerț și servicii, active, din Regiunea de dezvoltare 7 Centru (județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu). Chestionarul utilizat este alcătuit dintr-un număr de 78 de întrebări, din care 6 întrebări de deschidere. Chestionarul a fost proiectat astfel încât să fie obținute atât *informații de bază,* legate nemijlocit de problematica investigată, cât și *informații de clasificare,* folosite pentru a grupa și clasifica respondenții, precum și pentru a analiza rezultatele. Pentru măsurarea variabilelor supuse studiului (variabile de bază, variabile descriptive, variabile organizaționale, variabile situaționale), au fost utilizate mai multe tipuri de scale și metode de scalare.

Pentru stabilirea eșantionului s-a utilizat *eșantionarea neprobabilistică aleatoare utilizând metoda "bulgărelui de zăpadă"*. Definierea și construcția bazei de eșantionare s-a realizat prin utilizarea datelor obținute de la Institutul Național de Statistică prin Direcțiile Județene de Statistică ale județelor Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu. Pentru determinarea eșantionului minim am stabilit un nivel de încredere de 0,05 aferent unei probabilității de garantare a rezultatelor cercetării de 95% și o marjă de eroare $\pm 5\%$, ceea ce, conform calculului, ar fi presupus un eșantion format din 381 de firme. Pentru a atinge acest eșantion au fost distribuite 714 chestionare din care, în ciuda eforturilor depuse, s-au primit 356. În urma analizei chestionarelor, au fost eliminate 55 datorită nonrăspunsurilor. Astfel, numărul chestionarelor valide a fost de 301 generând o rată de răspuns de 42,16% și o marjă de eroare de $\pm 5,63\%$. Pentru calculul eșantionului am utilizat aplicațiile electronice disponibile pe paginile web ale SmarQuest și Infomass, ambele companii românești cu renume în elaborarea de studii și sondaje, precum și Creative Research System - Survey System, o cunoscută companie specializată în furnizarea de soft pentru studii și sondaje.

Cu toate că am respectat rigorile unei cercetări științifice, argumentată prin prezentarea metodologiei, și cercetarea întreprinsă a fost supusă unor limite. Considerăm că cea mai importantă se datorează *mărimii eșantionului* (301 respondenți) și marjei de eroare destul de ridicată (5,63%) pentru un nivel de încredere de 95%. O altă limită a cercetării derivă din alegerea făcută în completarea dimensiunii eșantionului, și anume opțiunea noastră pentru *eșantionarea neprobabilistică aleatoare*. În acest sens, dorim să argumentăm că, chiar dacă prin utilizarea metodei subiecții eșantionului nu corespund realității statistice în ceea ce privește ponderea acestora în totalul firmelor active din Regiunea de dezvoltare 7 Centru, am procedat la analize asociate care ne-au permis identificarea unor opinii și realități în funcție de categorie, domeniul de activitate sau tipul de capital. În concluzie, cercetarea a fost construită astfel încât la final să ne permită formularea unor propuneri pertinente și construcția unui tablou informațional contabil utilizabil în management, astfel încât problemele generate prin afirmații de genul "nu am știut cum, de ce, unde, de la cine" să fie reduse.

PREZENTAREA SINTETICĂ A CAPITOLELOR

Conștienți fiind că nu vom putea spune nicicând cu certitudine ce trebuie făcut în prezent pentru a fi mai bine în viitor, partea I a tezei de doctorat – **"Cererea, oferta, valorificarea și utilitatea informațiilor contabile în managementul general al firmei. Oportunități și limite identificate prin cercetarea exploratorie"** – a fost realizată pentru a sublinia multitudinea oportunităților pe care managementul le are la dispoziție în utilizarea informației contabile, pentru a fundamenta obiectivele și ipotezele cercetării selective și pentru a contura soluții pragmatice adoptabile în cadrul firmelor.

Este evident că printre pilonii care susțin sistemul informațional al firmelor ce creează cadrul pentru construirea unor politici și strategii coerente și performante, regăsim informația contabilă. Din această perspectivă subliniem faptul că se simte permanent nevoia îmbunătățirii activității contabile a firmei, a contabilității ca și componentă a sistemului informațional, pe baza unor programe coerente de dezvoltare combinate cu reglementările în vigoare, care să valorifice potențialul organizației, oportunitățile de care poate beneficia managementul dar și să minimizeze riscurile la care ea poate fi supusă în mediul concurențial.

Ca urmare, în cadrul primei părți a tezei de doctorat am formulat o serie de opinii cu privire la conceptele, sistemele, metodele, oportunitățile și limitele valorificării informației contabile în managementul firmei. Toate acestea, evident, pot fi ulterior interpretate și dezvoltate, însă ele nu pot fi neglijate deoarece, fără soluționarea lor, contabilitatea nu va fi decât o frână în calea

performanței, demonetizând eforturile și profesionalismul celor care au astfel de preocupări, atât de utile, cum de altfel s-a arătat pe întreg parcursul tezei de doctorat. Ideea centrală a constat în elaborarea unui tablou informațional al cărui limbaj să fie ușor de înțeles și a cărui utilizare să fie realistă. În final, considerăm că orice carte, lucrare, monografie etc. își dovedește succesul dacă are capacitatea de a fi utilă celor care o lecturează, cel puțin prin conștientizarea conținutului informațional.

Capitolul 1, intitulat *"Rolul contabilității în sistemul informațional al firmei"*, a fost elaborat pornind de la premisa că orice firmă impune ca managerii să dobândească o nouă viziune și pregătire asupra rolului și locului informației contabile în elaborarea strategiei, formularea obiectivelor, stabilirea direcțiilor de acțiune și adoptarea deciziilor. Astfel, este imperios necesar ca profesioniștii contabili să devină consilieri, evoluând de la rolul de "socotitor".

Confruntată cu mediul economic și social în plină transformare, contabilitatea, prin informațiile furnizate, trebuie să evolueze la a căuta, prin raportare la viitor și examinare a trecutului și prezentului. O asemenea dinamică are loc între empirism și rațional, între tehnică și conceptualizări, nevoia de universal și nevoia de specific, internațional și național, economic și juridic, pecuniar și social. Pentru a răspunde acestor cerințe, am considerat că dualismul contabil răspunde cel mai bine tuturor necesităților utilizatorilor de informații.

Pentru ca informația să fie cu adevărat utilă, aceasta este supusă respectării unor standarde de calitate. Astfel, am conturat cel de al doilea capitol intitulat *"Standarde de calitate privind informația contabilă necesară managementului firmei"*. Pentru ca informația contabilă să își dovedească utilitatea managerială este nevoie de calitate. În abordarea acestui capitol am parcurs cerințele necesare din perspectiva calității, pornind în primul rând de la transpunerea principiilor managementului calității în contabilitate. Pe baza referințelor, am argumentat apoi necesitatea respectării principiilor contabile reglementate, detaliind oportunitățile și limitele acestora. Ulterior, am tratat caracteristicile calitative ale informației contabile, în corespondență cu tehnologiile informaționale prin utilizarea cărora sistemul informațional contabil va deveni unul deschis, interactiv și în timp real.

Cu toate că trăim într-o lume tehnologizată, nicio firmă nu poate funcționa fără resursa umană. Iar cum contabilitatea este regăsită în orice firmă, resursa umană devine o parte componentă. Am identificat astfel o serie de probleme în ceea ce privește necesitatea pregătirii profesioniștilor contabili, subliniind importanța adaptării acestora la performanțele și rigorile managementului. În consens cu preocupările generale din lumea contemporană, profesioniștii contabili trebuie să își perfecționeze calitatea muncii, să aibă în vedere dezvoltarea profesională continuă. Unul din aspectele esențiale ale calității informației contabile este strâns legat de etică și creativitate. Din păcate, în lumea de azi de cele mai multe ori contează să obții ceea ce vrei, indiferent cum. Câți dintre noi nu cunoaștem povestioara contabilului bun: "Ca să alegi un contabil bun, îl întrebi cât fac 1+1. Dacă răspunsul este 2, atunci e un contabil bun. Dacă în loc de răspuns, te întrebă la rândul lui: dar cât ai vrea să faci?, atunci e foarte bun." Câți mai privesc oare contabilitatea ca o activitate rigidă în care trebuie să respecti reguli ... reguli ... reguli. Probabil că foarte puțini deoarece în contabilitate intervine de foarte multe ori creativitatea, privită atât prin prisma laturii negative cât și prin cea pozitive – aceasta din urmă fiind transpusă în raționament profesional.

Responsabilitatea socială este un alt aspect ce trebuie adus în atenția tuturor firmelor. Din perspectiva informațiilor contabile, putem avea în vedere cel puțin transparența în raportare și oferirea unor informații utile pentru adoptarea deciziilor de către utilizatori. Lipsa responsabilității sociale în oferta și valorificarea informației contabile poate conduce la pierderi enorme pentru organizație, transpuse atât în termeni financiari la nivel microeconomic (spre exemplu pierderea clienților și a furnizorilor cu efecte directe asupra cifrei de afaceri, lipsa de încredere a investitorilor actuali și potențiali) cât și la nivel macroeconomic (spre exemplu, reducerea locurilor de muncă concomitent cu creșterea șomajului și generarea de cheltuieli

suplimentare). Cerința de transparență în raportare este privită ca fiind obiectivul principal atunci când se discută de o Guvernare corporativă reală sau de CSR. Disponibilitatea de a oferi informații contabile celor care le solicită (avem în vedere cu precădere utilizatorii externi) nu este suficientă. Contează transparența.

Nu în ultimul rând, calitatea informației contabile poate fi atinsă prin controlul intern și audit. Rămâne la latitudinea managerilor să decidă care sunt prioritățile urmărite prin controlul intern, astfel încât resursele necesare să fie alocate eficient iar procedurile să fie stabilite în funcție de obiective. Lupta auditorului contra riscurilor de orice fel poate să fie eficientă doar atunci când auditul este o funcție specifică în cadrul firmei, care dispune de resurse corespunzătoare, iar consiliul de administrație și managerii își exercită propriul rol în prevenirea riscurilor (ne referim la cele de ordin intern, cum ar fi, spre exemplu, fraudă). În concluzie, auditorii și managerii trebuie să coabiteze și să lucreze ca parteneri. Deși responsabilitatea principală, aceea de a furniza informații contabile, ar trebui să revină managementului, auditul financiar are rolul de a le certifica și de a aduce în atenție problemele din perspectiva utilizatorului de informații, fiind astfel interfața raportării și a calității informațiilor.

Ultimul capitol al cercetării exploratorii a vizat *”Modalități de valorificare a informației contabile în managementul firmei prin construcții financiare și nonfinanciare”*. În teza de doctorat nu ne-am propus o abordare exhaustivă a tuturor acestora, ci doar să subliniem oportunitățile valorificării informației contabile și rolul hotărâtor al acesteia în managementul firmei.

Problematika costurilor se constituie ca o primă variabilă deosebit de complexă în managementul firmei, datorită importanței pe care o reprezintă în gestionarea oricărei afaceri. În condițiile în care, pentru orientarea și fundamentarea deciziilor, indiferent de nivelul la care se află, managerul gestionează domeniul său de responsabilitate și declanșează acțiuni consumatoare de resurse, cunoașterea costurilor prin contabilitatea de gestiune, devine esențială. Decizia de alegere a metodelor utilizate este una dificilă, deoarece managerii trebuie să ia în calcul avantajele și dezavantajele fiecăreia dintre acestea, dar, în același timp, să fie conștienți și de specificul activității organizației pe care o conduc, de posibilitățile pe care le au pentru implementarea unor sisteme informaționale complexe și eficiente, pentru dezvoltarea profesională a personalului implicat etc.

Pentru a se asigura că deciziile operaționale, tacticile, politicile sau strategia sunt bine fundamentate, precum și pentru a asigura o bază financiară solidă, managementul are posibilitatea de a utiliza diverse metode și instrumente bazate pe informația contabilă. Pornind de la această premisă, au fost detaliate posibilitățile, considerate a fi la îndemâna managerilor, prin care este dovedită oportunitatea de valorificare și utilitate în management. Astfel, am prezentat instrumente de determinare a echilibrului financiar sau valorificarea informațiilor furnizate prin situația fluxurilor de trezorerie și nu numai, indicatorii poziției financiare sau valorificarea informațiilor furnizate prin bilanțul contabil, instrumente și indicatori ai performanței financiare sau valorificarea informațiilor din contul de profit și pierdere, metode și indicatori construiți pentru cunoașterea riscului, în scopul adoptării deciziilor de finanțare, investire și dividend, bugetul. Prezentarea nu a fost axată pe relațiile de calcul ci pe identificarea oportunităților și /sau limitelor aduse din perspectiva conducerii firmei. Nu ne-am oprit însă aici, ci am trecut spre performanță, fiind prezentate oportunitățile de valorificare a informației contabile prin implementarea unora din metodele Activity Based Costing, Activity Based Management, modelul analiza Cost-Beneficiu, analiza cost-volum-profit, Balanced Scorecard, Key Performance Indicators, tabloul de bord.

Partea a II-a a tezei de doctorat, intitulată **”Opinii și realități privind oportunitățile și limitele valorificării și utilității informației contabile în managementul firmei identificate prin cercetarea selectivă cantitativă.”**, vizează cercetarea selectivă și a fost realizată ca un corolar pentru susținerea conceptelor teoretico-metodologice prin reliefarea opiniilor și realităților

existente în firmele românești. Considerăm că orice teză de doctorat trebuie ancorată în cercetarea pragmatică prin care să fie surprinsă realitatea, care să ofere, într-o măsură mai mare sau mai mică, oportunitatea de a susține opiniile și de a fundamenta concluziile. Având în vedere tema tezei de doctorat și complexitatea problemelor abordate, am considerat că o cercetare selectivă este cea mai oportună deoarece răspunde scopului general urmărit: fundamentarea conceptuală, reflectarea opiniilor și realității pentru conștientizarea necesității utilizării informației contabile în managementul firmei, formularea unor concluzii pertinente și adoptarea de către cei vizați a măsurilor ce se impun.

Partea a II-a a fost structurată pe două capitole în cadrul cărora am prezentat metodologia cercetării, am analizat rezultatele obținute și am formulat concluziile aferente.

CONCLUZII, CONTRIBUȚII PERSONALE ȘI PROPUNERI

Pentru o viziune mai relevantă a conceptelor teoretico-metodologice cu care s-a operat pe parcursul demersului, pentru o mai bună valorificare a părții aplicative, prezentăm în continuare concluziile și contribuțiile personale formulate. În scopul sistematizării, am ales ca prezentarea să fie realizată pe fiecare obiectiv al cercetării.

Q₁ Identificarea profilului respondenților și a organizațiilor

În ce privește repartizarea firmelor care formează eșantionul în funcție de domeniul de activitate, repartizarea este în acord și cu statisticile la nivelul Regiunii de dezvoltare 7 Centru.

Referitor la distribuția pe județe, concluzia generală este că distribuția categoriilor de firme este relativ egală în județele Alba, Mureș și Sibiu, pentru Brașov ponderile sunt invers proporționale iar în Covasna și Harghita nu există reprezentativitatea firmelor mari. Cu toate că reprezentativitatea nu este direct proporțională cu datele statistice privind numărul firmelor active pe județe (limită datorată disponibilității de a răspunde, disponibilității muncii pe teren a cercetătorului și cheltuielilor aferente), considerăm că rezultatele nu sunt influențate având în vedere scopul cercetării. În funcție de forma de capital, marea majoritate a firmelor analizate au capital integral românesc, aceasta fiind de altfel și caracteristica generală a firmelor din țară și Regiunea de dezvoltare 7 Centru. În funcție de vechimea în activitate, concluzia generală este că cea mai mare pondere a firmelor anchetate (36,21%) se regăsește în intervalul 3-6 ani ceea ce considerăm că este un punct forte pentru cercetarea realizată deoarece putem discuta de vechime în activitate.

În funcție de organizarea contabilității, am remarcat faptul că repartizarea este relativ similară pentru cele trei modalități: internalizat, externalizat și mixt, organizarea fiind dependentă de categoria firmelor și domeniul de activitate. Criteriul principal care influențează modalitatea de organizare a contabilității este reprezentat de "cunoștințele și competențele" profesioniștilor contabili, fiind urmat de încredere și raportul cost / calitate / beneficii.

Majoritatea respondenților dețin funcția de director / manager general sau administrator (62,45%), fiind urmași de cei care dețin de funcția de director adjunct cu o pondere de 18,27% în totalul respondenților și director economic / financiar cu 14,62%.

Q₂ Analiza stadiului actual al cunoașterii privind interferența între informația contabilă și managementul firmei

Pe parcursul întregii teze de doctorat, prin documentare, analiză și exprimarea propriilor opinii, am evidențiat că informația contabilă se regăsește, sub o formă sau alta, în sistemul de management al firmei. Am evidențiat faptul că funcțiunea financiar-contabilă, prin intermediul atribuțiilor care concură la derularea sa în condiții optime, participă la asigurarea continuității

activităților firmei în condiții de eficiență. Contabilitatea, prin informațiile furnizate, are un rol activ și hotărâtor în managementul firmei și oferă limbajul de lucru al afacerilor, indispensabil pentru analiza activității și rezultatelor firmei, care este obiectiv necesar să se facă în termeni financiari.

Pentru a evidenția opinia managerilor referitoare la importanța contabilității în afaceri și implicit în managementul firmei, am pornit de la afirmația lui J. Fr. Schär. Scorul de 3,97 ne-a determinat să remarcăm conștientizarea într-o mare măsură de către respondenți a importanței informației contabile în derularea afacerii, în diversele analize ale activității și rezultatelor, pentru elaborarea unor previziuni, în managementul firmei. Pe măsură ce complexitatea activităților se reduce, am remarcat că scade și conștientizarea importanței informației contabile. Analiza în funcție de categorie a reliefat că firmele mari, cu un scor de 4,65, și-au exprimat acordul total pentru afirmația amintită mai sus, celelalte categorii exprimându-și acordul. Analiza în funcție de forma de capital demonstrează interesul mai ridicat al firmelor cu capital străin față de limbajul contabil.

Pentru a accentua rolul contabilității, în cadrul subcapitolului 1.2., am surprins relațiile incontestabile de interdependență între funcțiunea financiar-contabilă și celelalte funcțiuni ale firmei. Acestea derivă din necesitatea asigurării capitalului pentru derularea activității de exploatare și investiții, dimensionarea costurilor astfel încât să se atingă scopul oricărei afaceri și anume crearea de valoare prin profit, asigurarea echilibrului dintre încasări și plăți pentru eliminarea riscurilor de lichiditate și solvabilitate, perfecționarea continuă a resurselor umane pentru a se obține productivitatea scontată și a răspunde cerințelor de calitate, stabilirea strategiei și obiectivelor viitoare pentru a asigura continuitate etc., toate acestea implicând cunoașterea și valorificarea informației contabile și reliefându-i astfel utilitatea managerială. Din perspectiva celor menționate, concluzia este una singură: indiferent de domeniul în care activează o firmă, de obiectivele propuse, pentru a le stabili și a le atinge, managementul are nevoie de informația contabilă, aceasta regăsindu-se în toate funcțiile managementului și fiind în interdependență cu funcțiunile firmei. De asemenea, am accentuat rolul contabilității în gestiunea și managementul general al firmei, exprimând opinii proprii referitor la utilitatea informației contabile pentru realizarea funcțiilor managementului. Indiferent că facem referire la previziune, organizare, coordonare, antrenare sau control-evaluare, regăsim informația contabilă. Exercitarea funcțiilor managementului nu poate fi realistă fără a previziona, cel puțin pe baza unui buget, fără a organiza producția ținând cont cel puțin de costuri sau fără control cel puțin prin prisma inventarierii.

Concluziile desprinse în urma cercetării cu privire la interferența dintre funcțiunea financiar-contabilă și celelalte funcțiuni ale firmei, demonstrează că managerii conștientizează faptul că activitățile firmei trebuie dimensionate pe baza analizei informațiilor contabile și nu aleatoriu în funcție de ceea ce consideră fiecare, scorul răspunsurilor obținute fiind de 4,04 și situând opinia respondenților în zona de legătură ”puternică”. În ceea ce privește regăsirea informației în funcțiile managementului, cercetarea a evidențiat că majoritatea respondenților consideră că informația contabilă se regăsește în funcția de control-evaluare. Ne-am fi așteptat ca funcția de previziune să obțină un scor cel puțin la fel de ridicat, în condițiile în care pentru stabilirea strategiei, a obiectivelor firmei este nevoie de informație contabilă. Per ansamblu, legătura este una puternică, aspect pe care îl considerăm pozitiv din perspectiva stadiului actual al cunoașterii.

Pe parcursul întregii lucrări și cu precădere în capitolul 3, am evidențiat modalitățile (acestea nefiind exhaustive), atât prin studiu bibliografic cât și prin exprimarea propriilor opinii, în care informația contabilă poate fi valorificată în management, evidențiind atât oportunitățile cât și limitele potențiale generate de diverse construcții financiare sau nonfinanciare. Prin cercetarea selectivă concluzionăm că managerii firmelor anchetate nu sunt străini de utilitatea informației contabile în procesul decizional iar actul managerial trebuie să se bazeze și pe informația

contabilă. De asemenea, cercetarea a evidențiat că gradul în care managerii conștientizează, acționează și valorifică informația contabilă este influențat de categoria și obiectul de activitate al firmei.

Q₃ Analiza oportunității furnizării informațiilor contabile

Contabilitatea, prin intermediul informațiilor furnizate, are un rol esențial datorită diversității utilizatorilor și a necesităților informaționale (ne)formulate. Pornind de la această premisă, în cadrul subcapitolului 1.3. am prezentat dualismul contabil din perspectivă informațională pentru management. Principalele contribuții personale constau în analiza contabilității integrate versus dualism pentru furnizare informațiilor necesare. Am abordat apoi cele două subsisteme ale contabilității, axându-ne pe sublinierea rolului informațional și oportunității furnizării informațiilor.

În ceea ce privește contabilitatea financiară (generală), concluzia principală este că literatura de specialitate este foarte bogată dar majoritatea lucrărilor prezintă această parte a sistemului contabil prin prisma conturilor și înregistrărilor contabile care o caracterizează, ceea ce ne-a determinat să prezentăm, să analizăm și să argumentăm o serie de probleme legate de felul cum este și cum ar trebui să fie contabilitatea financiară, ca subsistem al contabilității, utilitatea acesteia în cadrul managementului general, inventarierea funcțiilor sale specifice, atitudinea managerilor privind organizarea contabilității financiare. Pornind de la definiția dată de Niculae Feleagă și Ion Ionașcu, am elaborat, cu argumente, propuneri și am redefinit subsistemul astfel: contabilitatea financiară are rolul de a înregistra toate evenimentele și tranzacțiile ce afectează firma în cu relațiile sale cu mediul extern și intern, în conformitate cu principiile și cerințele legale stabilite, elaborând situații financiare care să redea o imagine fidelă asupra poziției și performanței financiare a firmei, și care să răspundă necesităților informaționale ale utilizatorilor, neafectându-le negativ interesele și firma.

Am surprins și argumentat importanța organizării contabilității de gestiune pentru managementul general și am identificat o serie de obstacole ce stau în calea organizării acesteia.

O altă contribuție constă în identificarea, pe baza studiului bibliografic dar și a experienței proprii, a particularităților care diferențiază modulele dualismului contabil precum și realizarea unei sinteze a utilizatorilor de informații contabile, a necesităților și surselor informaționale.

Cercetarea selectivă întreprinsă a vizat și analiza oportunității furnizării informațiilor contabile, obiectiv ce a presupus elaborarea a nouă variabile operaționale și în cadrul căruia am formulat mai multe ipoteze. Principalele concluzii desprinse sunt redate astfel:

- În ceea ce privește subsistemul contabilității financiare, majoritatea respondenților (60,47%) apreciază că acesta aduce beneficii managementului și diferitelor categorii de utilizatori prin informațiile generate, în timp ce doar 6,98% consideră că este impus de reglementările legale fără a avea un caracter informațional. Pe măsură ce dimensiunea firmei crește, ponderea respondenților care privesc organizarea și conducerea contabilității financiare prin prisma laturii informaționale este tot mai ridicată. Domeniul de activitate nu are o influență evidentă. Principala oportunitate a valorificării informației furnizate prin contabilitatea financiară rezidă în sintetizarea datelor și informațiilor. Oportunitățile de valorificare considerate reale, respectiv cele de comunicare cu mediul intern și extern, control-evaluare, desfășurarea optimă a ciclului de investiții, finanțare și exploatare, susținerea managementului în elaborarea previziunilor, stabilirea obiectivelor/strategiilor au înregistrat scoruri reduse ce le situează în zona neutră și chiar spre o mică măsură. Considerăm astfel că nu este identificată utilitatea managerială a informației furnizate prin contabilitatea financiară. Principala limită este menționată ca fiind legată de profesioniștii contabili care nu transmit informațiile astfel încât acestea să sprijine deciziile manageriale (informațiile contabile nu sunt sintetizate, explicate, analizate).

- Referitor la contabilitatea de gestiune, cea mai mare pondere a respondenților, dar nu majoritară, consideră că reprezintă atât o obligativitate, cât și o necesitate informațională pentru management. Am considerat surprinzătoare ponderea relativ ridicată (19,60%) a celor care nu consideră nimic util în organizarea contabilității de gestiune. Aprofundarea concluziilor anterioare vizează faptul că pe măsură ce dimensiunea firmei crește, ponderea celor care consideră că subsistemul contabilității de gestiune reprezintă o necesitate informațională pentru management este tot mai ridicată. Din perspectiva grupării pe domenii de activitate, industria deține o pondere majoritară în zona opiniei care reflectă contabilitatea de gestiune ca o necesitate informațională, la polul opus fiind situat comerțul. Principala contribuție a valorificării informației furnizate prin contabilitatea de gestiune rezidă în determinarea costurilor, scorul obținut fiind însă de doar 3,55 în condițiile în care acesta este scopul subsistemului. Principala limită în valorificarea informațiilor este lipsa de interes a managerilor.
- Referitor la beneficiile avute prin furnizarea informației contabile utilizatorilor externi interesați, respondenții au o opinie neutră. Prin prelucrarea informațiilor ce vizează utilizatorii interni interesați, situația s-a schimbat radical, cercetarea demonstrând că în general se consideră că furnizarea informațiilor contabile utilizatorilor interni interesați contribuie în mare măsură la dezvoltarea firmei. Analiza în funcție de categorie și domeniu a arătat că firmele mari sunt cele conștientizează în cea mai mare măsură oportunitățile ce pot apare prin furnizarea informației contabile utilizatorilor externi și interni interesați iar domeniul de activitate în care se manifestă cel mai ridicat interes este cel al industriei.
- În opinia majorității respondenților, profesioniștii contabili răspund necesităților de informare prin prelucrarea și analiza informației contabile ori de câte ori sunt solicitați. Apreciem că acesta este un aspect pozitiv pentru firmele românești și profesia contabilă în ciuda faptului că totuși trebuie solicitate informațiile, o normalitate fiind furnizarea lor la intervale regulate de timp chiar dacă rămân undeva uitate. Analiza corelată a evidențiat că majoritatea respondenților din firmele mari și a celor care internalizează contabilitatea beneficiază periodic de prelucrări ale informației contabile.

În baza informațiilor obținute, propunem ca cel puțin CECCAR, prin adoptarea unor norme sau prin controlul de calitate, să impună responsabilizarea în privința furnizării de analize periodice bazate pe informațiile contabile. Nu știm în ce măsură acest aspect ar putea fi reglementat dar sperăm ca cel puțin managerii să fie mai conștienți că orice afacere necesită decizii fundamentate iar analiza informației contabile este primordială în procesul decizional.

Q4 Analiza calității în sistemul informațional contabil

Calitatea se regăsește în contabilitate cu impact asupra valorificării, generării de oportunități și diminuarea limitelor. După cum informațiile contabile stau la baza deciziilor manageriale, a funcțiilor managementului general, am considerat că respectarea standardelor de calitate, regăsite sub forma principiilor și caracteristicilor specifice, constituie un punct de plecare spre o bună gestionare a resurselor, un management general performant, care să asigure firmei condiții optime pentru un viitor mai bun.

O primă contribuție adusă prin subcapitolul 2.1. constă în inventarierea principiilor managementului calității (colaborarea permanentă, orientarea spre utilizatori, îmbunătățire continuă, zero defecte, dezvoltarea resurselor umane și a celor tehnologice, măsurarea rezultatelor și a eficienței) și abordarea personală a transpunerii acestora în contabilitate. Mai mult, principiile contabile reglementate au fost prezentate într-o manieră proprie din perspectivă informațională pentru management, fiind corelate cu necesitatea respectării acestora prin prisma integrării în funcțiile managementului și utilității în procesul decizional.

Legat de aceste aspecte, prin cercetarea selectivă am urmărit atingerea mai multor obiective principale și secundare. În privința evidențierii gradului în care firmele anchetate respectă

principiile managementului calității în sistemul informațional contabil am concluzionat că firmele din Regiunea de dezvoltare 7 Centru le respectă într-o mică măsură. Astfel, nu se poate vorbi de colaborarea managementului cu mediul intern și extern prin prisma furnizării și colectării de informații contabile sau necesare contabilității, raportare transparentă, responsabilitate socială, implementarea de proceduri contabile, etică, organizarea controlului și/sau auditului intern, racordarea continuă a sistemului informațional contabil la noutățile tehnice, dezvoltare profesională continuă, valorificarea informației contabile în management etc., fiecare dintre acestea formând de fapt principiile managementului calității.

Un alt obiectiv a vizat analiza gradului în care firmele respectă principiile contabile și a determinării opiniei privind necesitatea acestora din perspectiva valorificării și utilității informației contabile. Concluzia desprinsă este aceea că firmele anchetate respectă standardele de bază ale calității și apreciază că reglementările în acest sens sunt benefice, prin acestea impunându-se oportunități de valorificare și utilitate.

Perspectiva teoretico-științifică a tezei de doctorat ne-a purtat apoi pe drumul prezentării caracteristicilor calitative fundamentale și amplificatoare ale informației contabile în cadrul subcapitolului 2.2. deoarece, indiferent de finalitatea și modalitățile de comunicare, satisfacerea nevoilor utilizatorilor de informație contabilă de calitate trebuie asigurată în mod continuu. Am evidențiat că pentru a-și dovedi utilitatea, este necesar ca aceste caracteristici să fie atinse concomitent și cumulativ, în condițiile în care practica demonstrează că atingerea poate depinde de raționamentul profesional.

Fiecare aspect teoretic a fost fundamentat prin obiectivele cercetării selective. Referitor la respectarea caracteristicilor de calitate, am concluzionat că majoritatea caracteristicilor calitative sunt respectate în mare măsură de firmele anchetate. Desigur că ar fi fost ideal ca informațiile să respecte aceste cerințe în foarte mare măsură dar cum totdeauna sunt necesare îmbunătățiri, și acest aspect ar trebui avut în vedere de către firme prin persoanele aflate la conducerea acestora.

Prin subcapitolul 2.3. am surprins operaționalizarea standardelor de calitate contabile între obligativitate și necesitate prin prisma procedurilor și politicilor contabile. Acestea au fost tratate atât prin transpunerea cerințelor legale (obligativitate) dar mai ales prin exprimarea propriilor opinii cu privire la rolul în valorificarea și utilitatea informațiilor contabile pentru managementul firmei (necesitate).

Cercetarea selectivă a evidențiat că majoritatea de 71,76% a respondenților afirmă că au elaborat și implementat un manual de politici contabile dar ne-am fi așteptat ca, prin prisma obligativității, ponderea să fie mai ridicată. Am remarcat și ponderea relativ ridicată (17,61%) a celor care au declarat că nu știu dacă au un asemenea manual ceea ce, în opinia noastră, denotă lipsa de interes cel puțin din perspectiva verificării existenței, opinie argumentată prin posibilitatea respondentului de a contacta profesionistul contabil care se ocupă de ținerea evidenței contabile. Reamintim însă că în conformitate cu OMFP 1802/2014 politicile contabile (componente ale manualului) se aprobă de administratori iar dacă aceștia nu sunt desemnați aprobarea revine persoanelor care au obligația gestionării entității respective. Analiza corelată a demonstrat că criteriile categoria firmei și organizarea contabilității influențează în mică măsură elaborarea și implementarea manualului de politici contabile.

Pentru a fi în acord cu abordările teoretice în cadrul cărora am subliniat că prin elaborarea unui manual de politici se asigură calitatea informației cu efecte directe asupra beneficiilor aduse prin valorificare, am identificat și opinia respondenților cu privire la manualul de politici contabile. Concluzia principală arată că majoritatea respondenților privesc manualul de politici contabile ca fiind o obligativitate impusă de reglementările legale. O primă corelație între variabile a evidențiat că criteriul categoria firmei are o influență directă asupra opiniei privind elaborarea și implementarea manualului de politici contabile. Cea de a doua corelație a condus la concluzia că

majoritatea firmelor care au un manual de politici contabile, consideră că acesta reprezintă o obligativitate impusă prin reglementări.

În condițiile în care procedurile contabile nu sunt obligatorii prin reglementări, ele fiind solicitate societăților sau birourilor de experți contabili, cercetarea a remarcat că acest lucru este "conștientizat" și în cadrul firmelor anchetate, majoritatea respondenților afirmând că nu au asemenea proceduri. Categoria firmei și modul de organizare a contabilității au o influență directă asupra elaborării și implementării procedurilor specifice, existența fiind remarcată îndeosebi în cadrul firmelor mari și a celor care internalizează contabilitatea. Opinia majoritară cu privire la beneficiile aduse prin procedurile specifice pentru creșterea utilității informației contabile în managementul firmei este neutră.

Având în vedere diferențele evidente între rezultatele obținute, considerăm că respondenții privesc de cele mai multe ori informația contabilă ca fiind una brută, pe care trebuie să o genereze, analizele fiind realizate cel mult prin studierea unor bilanțe ale clienților, furnizorilor și stocurilor. Din păcate nu este racordată informația și sistemul informațional contabil la managementul calității, la principiile acestuia. Considerăm că se impune reconsiderarea importanței existenței procedurilor contabile deoarece, cu toate că acestea nu sunt obligatorii, ele asigură ordine și claritate pentru prelucrarea, analiza, transmiterea, înțelegerea informațiilor furnizate prin sistemul contabil.

Q₅ Identificarea opiniilor privind oportunitățile și limitele tehnologii informaționale utilizate pentru prelucrarea și analiza informațiilor contabile

În cadrul subcapitolului 2.4. am prezentat, într-o manieră originală, bazată atât pe documentarea aprofundată, cât și pe experiența deținută în calitate de colaborator al unor firme în domeniul financiar-contabil, a implicațiilor pe care tehnologiile informaționale (programe specifice, internet, intranet/extranet, EDI, ERP) le propagă asupra calității informației contabile, fiind subliniate avantajele și limitele acestora. Am evidențiat că riscul de apariție a deficiențelor nu poate fi eliminat în totalitate însă, prin implementarea noilor tehnologii informaționale, acesta va putea fi redus.

Cercetarea selectivă realizată în această direcție a vizat un obiectiv principal și patru variabile operaționale. În privința utilizării tehnologiilor informaționale pentru prelucrarea și analiza informațiilor contabile concluzia este că toate firmele anchetate apelează la acestea. Din diversitatea tehnologiilor informaționale, toți respondenții declară că utilizează programe informatice și majoritatea apelează la internet. Cele mai importante motive ce determină utilizarea tehnologiilor în contabilitate derivă din transferul rapid de documente, ușurință și rapiditate pentru culegere, prelucrare, interogare, selecție, utilizare, transmitere, stocare, elaborarea raportărilor obligatorii, reducerea erorilor umane, stocarea și arhivarea unui volum mare de informații. O contribuție importantă adusă prin cercetare considerăm a fi identificarea propriilor opinii ale respondenților cu privire la oportunitățile și limitele generate pentru fiecare tip de tehnologie menționat, în cadrul capitolului 5 fiind realizată o centralizare. Majoritatea respondenților consideră că tehnologiile informaționale sunt în foarte mare măsură utile managementului pentru valorificarea și utilitatea informației contabile, principala oportunitate fiind rapiditatea iar principala limită fiind costurile.

Q₆ Analiza percepției privind calitățile și dezvoltarea profesională, necesare profesioniștilor contabili și managerilor / administratorilor din perspectiva valorificării informației contabile

În subcapitolul 2.5. am abordat, într-o manieră originală, resursele umane din perspectiva asigurării calității informației contabile și valorificării acesteia, fiind sintetizate reglementările europene, DPC din perspectiva CECCAR, abordând necesitatea pregătirii profesionale din perspectiva sistemului de învățământ și pe baza unor studii realizate de organizații de renume

(ARACIS, Deloitte). O altă contribuție rezidă în identificarea unor caracteristici și standarde ce pot fi avute în vedere la angajarea profesioniștilor contabili / contractarea serviciilor. Nu putem nega că, pentru a fi competitivă, firma trebuie să dispună de capitalul financiar și material adecvat. Considerăm însă că adecvarea capitalurilor la necesitățile firmei, la performanțele managementului se va face doar prin intermediul profesioniștilor implicați. Ei sunt cei care, cu ajutorul tehnologiilor informaționale, vor trebui să analizeze oportunitățile și amenințările provenite din mediul intern și extern firmei, să previzioneze viitorul, în măsura în care așa ceva este posibil, și astfel să procure resursele necesare dezvoltării ori supraviețuirii.

Aceste aspecte au fost de asemenea fundamentate prin cercetarea selectivă, pe baza a șase variabile operaționale. În ceea ce privește opinia respondenților privind calitățile profesioniștilor contabili solicitate, cercetarea a evidențiat că majoritatea calităților menționate în cadrul chestionarului sunt avute în vedere în mare sau foarte mare măsură, cele mai importante fiind considerate a fi pregătirea profesională, corectitudinea, creativitatea, capacitatea de a învăța și adaptabilitatea. Deoarece variantele prezentate în cadrul instrumentului nu au fost limitative, am mai identificat capacitatea de comunicare, de a se face înțeles, conduita profesională, experiența profesională, recomandările, capacitatea de a vedea dincolo de "hârtie". Este interesant să remarcăm că majoritatea calităților au fost percepute de regulă ca limite în valorificarea informației contabile pentru management, ceea ce ne determină să concluzionăm că fie conducerea firmelor nu este capabilă să își formeze o echipă care să satisfacă cerințele de valorificare a informației contabile, fie aceste cerințe nu sunt identificate de către profesioniști sau formulate corespunzător de către manageri, fie este dificil de recrutat, selectat și angajat/contractat profesioniști contabili care să corespundă cerințelor. Concluzia generală este că principala calitate solicitată este pregătirea profesională, principala oportunitate o reprezintă pregătirea corectitudinea iar limita este dată de perseverență.

Referitor la pregătirea profesională, am remarcat interesul majoritar al profesioniștilor contabili pentru perfecționarea continuă, mai ales cu suportarea de către aceștia a cheltuielilor aferente, conștientizând astfel necesitatea lifelong learning. Interesul profesioniștilor contabili pentru perfecționare variază în funcție de categoria firmelor și organizarea contabilității.

În privința gradului de deținere a unei echipe de profesioniști contabili performante, concluzia generală este că firmele consideră că dispun într-o măsură mare de o astfel de echipă. Totuși, valoarea scorului obținut (3,56) este foarte apropiată de nivelul mediu și de aceea considerăm că echipa cu care se lucrează poate reprezenta o limită în valorificarea și utilitatea informației contabile pentru management. Analiza bazată pe asocieri între variabile a relevat că pe măsură ce dimensiunea firmelor crește, se majorează și ponderile celor care consideră că lucrează cu echipe performante iar pentru organizarea internalizată a contabilității, ponderea celor care consideră că nu au o echipă performantă este redusă.

Opiniile privind gradul de deținere a cunoștințelor în domeniul financiar-contabil de către manageri demonstrează că în general nivelul acestora este destul de precar. Considerăm că această situație ar trebui remediată prin participarea la programe de perfecționare, training-uri în condițiile în care firmele trebuie să dispună de o echipă de conducere care să le asigure viabilitate economică iar pentru aceasta cunoștințele financiar-contabile sunt esențiale. Deținerea cunoștințelor financiar-contabile de către manageri / administratori variază în funcție de categoria firmelor, forma de capital și domeniul de activitate. În ciuda nivelului precar al cunoașterii contabile, din păcate, prelucrarea datelor reflectă că lipsa de interes pentru participare la cursuri de perfecționare/pregătire profesională în domeniul financiar-contabil, indiferent de cine suportă cheltuielile aferente. Interesul variază în funcție de categoria firmelor, cei mai interesați fiind din cadrul firmelor mari.

Q7 Aprecierea eticii, creativității și responsabilității în valorificarea informației contabile

Respectarea standardelor etice este esențială pentru realizarea și furnizarea unor informații necesare în buna gestionare a activității. În subcapitolul 2.6. am surprins opiniile unor autori privind etica, cauzele comportamentului neetic ajungând în final la standardele eticii profesiei contabile. Am evidențiat faptul că prin comportamentul profesioniștilor contabili se ajunge la contabilitatea creativă, privită cel mai adesea în literatura de specialitate prin prisma laturii negative. Am argumentat cum creativitatea contabilă poate să urmărească obiective diferite, în funcție de interesele și politicile contabile ale firmei, dezvoltarea sa putând fi privită în paralel cu noțiunea de imagine fidelă, am realizat, prin studiu bibliografic și opinii personale, o sinteză a principalelor tehnici și practici contabile creative precum și a “oportunităților negative” generate pentru cei care manipulează informația contabilă aflate în directă legătură cu transparența informației contabile și a raportării acesteia.

Concluzia noastră este însă că, prin creativitatea contabilă, ar trebui să fie generate în primul rând efecte pozitive asupra managementului și a celorlalți utilizatori de informații deoarece se impune asocierea cu raționamentul profesional, cu capacitatea de analiză și sinteză a informațiilor subliniindu-le utilitatea și transpunându-le în informații indispensabile.

Aprecierea eticii, creativității și responsabilității în valorificarea informației contabile a fost identificată prin intermediul a șase variabile operaționale. Datele colectate au condus la următoarele concluzii principale:

- În cadrul firmelor anchetate, fiecare standard de etică profesională este respectat în mare măsură. Este de remarcat însă că nici una din firmele anchetate nu consideră că există vreun standard al eticii profesionale care să fie respectat în foarte mare măsură.
- Respectarea principiilor de etică profesională reprezintă, în foarte mare măsură, o oportunitate pentru valorificarea și utilitatea informației contabile în management.
- Diferența dintre scorurile obținute pentru respectarea standardelor de etică profesională și oportunitatea respectării standardelor, ne determină să apreciem că se impun monitorizări mai atente în privința eticii. Atâta timp cât managerii au îndoieli legate de etica profesională cu privire la cei care organizează și conduc contabilitatea, riscul ca informația să fie inutilă prin denaturare este mai ridicat.
- Majoritatea de 88,04% a respondenților își exprimă dezacordul total față de percepția creativității contabile ca fiind o fraudă.
- O majoritate covârșitoare de 92,36% a respondenților privesc creativitatea ca fiind o oportunitate pentru valorificarea și utilitatea informației contabile în management. Punctul nostru de vedere este similar majorității deoarece considerăm că a fi creativ nu înseamnă a aplica tehnici negative sau a fraudă, ci trebuie avut în vedere exercitarea raționamentului profesional în limitele legale.
- Din totalul firmelor anchetate, 82,72% afirmă că utilizează creativitatea în valorificarea informației contabile. Pentru a urmări legătura dintre tehnicile pozitive și negative aplicabile pentru valorificarea informației contabile, am reorganizat motivele care implică creativitatea menționate de respondenți. Am remarcat că niciun motiv al creativității cu impact negativ asupra utilizatorilor de informații contabile nu este utilizat într-o măsură prea ridicată de către firmele anchetate. Primează în această categorie motivul diminuării impactului fiscalității. Impactul pozitiv al creativității este evidențiat în primul rând prin aplicarea raționamentului profesional în interpretarea legislației, stabilirea și aplicarea politicilor contabile, motiv menționat de 93,98% dintre respondenți. Din cercetare pot fi desprinse și motivele pentru care firmele nu apelează la creativitatea contabilă sintetizate în principal în teama ca organele de control ale statului să își impună opiniile proprii și existența unor proceduri care nu permit creativitatea.

Q8 Analiza satisfacerii cererii și ofertei de informații contabile

Având în vedere complexitatea cercetării, în cadrul acestui obiectiv am pus accent pe satisfacerea cererii și ofertei de informații din perspectiva oportunităților ce pot apare pentru management. Astfel, nu am vizat de ce are nevoie managementul ci care sunt beneficiile / oportunitățile pe care managerii le pot obține prin primirea și transmiterea informațiilor contabile solicitate sau limitele apărute.

În cadrul subcapitolului 1.4. am prezentat necesitățile și sursele informaționale pentru diferite categorii de utilizatori. Contribuția primordială constă în defalcarea, pentru fiecare tip de utilizator identificat conform referințelor, a nevoilor și surselor de informare la care pot apela. Am constatat că nevoile sunt multiple iar informația contabilă își regăsește utilitatea pentru fiecare, în special în management, din perspectiva stabilirii obiectivelor, adoptării deciziilor, controlului și evaluării. Dar pentru ca informațiile să își dovedească oportunitatea, acestea trebuie în primul rând să fie solicitate.

Analiza datelor colectate pentru identificarea disponibilității firmelor de a oferi informații contabile utilizatorilor externi ne conduc la concluzia că, în general, firmele sunt oarecum dispuse să ofere informații contabile celor care le solicită (scor de 3,31 – nivel mediu). Prin prisma unei analize mai detaliate în funcție de natura solicitanților, a fost interesant de remarcat că disponibilitatea de a oferi este mai evidentă atunci când solicitantul presupune posibile finanțări (instituțiilor financiare, potențialilor investitori sau investitorilor existenți, furnizorii). Angajații și statul nu prezintă interes pentru firme în oferirea de informații contabile, nefiind identificate beneficii.

Concluzia generală referitor la opinia respondenților cu privire la impactul pe care furnizarea utilizatorilor externi a anumitor informații contabile l-ar putea avea asupra managementului și a firmei în general, este că oportunitățile sunt limitate. Se consideră că situațiile financiare sunt documentele principale care pot aduce beneficii managementului (scor 4,06) probabil prin faptul că acestea oferă oglinda anuală/semestrială a firmei și pot sta la baza a diferite analize prin calculul unor indicatori specifici. În ceea ce privește documentele particularizate (confirmări privind soldurile, situația stocurilor, situația imobilizărilor etc.), managerii nu identifică oportunitățile aduse. Sperăm ca pe viitor toate părțile implicate să conștientizeze beneficiile pe care transmiterea, analiza și retransmiterea diverselor documente contabile și situații le poate avea asupra managementului din perspectiva tuturor funcțiilor sale.

Transparența a fost și va fi întotdeauna o problemă. Această concluzie este desprinsă și prin cercetarea elaborată, majoritatea firmelor anchetate din Regiunea de dezvoltare 7 Centru declarându-se neutre în respectarea principiului transparenței. Pentru firmele mari, ponderea majoritară se mută în zona ”în mare măsură” în timp ce firmele mici și micro se poziționează pe zona neutră. În funcție de forma de capital, am constatat că majoritatea firmelor cu capital străin conștientizează necesitatea respectării principiului transparenței.

Referitor la solicitările transmise de utilizatorii externi, foarte frecvent aceștia solicită situații ale încasărilor sau plăților, o concluzie interesantă dacă avem în vedere că prin răspunsurile centralizate anterior se consideră că aceste situații nu aduc oportunități pentru management. Considerăm că scorul ridicat se datorează și obligativității inventarierii anuale care, alături de inventarierea clasică a stocurilor și a altor active, presupune și inventarul creanțelor și datoriilor comerciale, operațiune ce poate fi realizată prin aceste situații de confirmări. Mai rămâne doar să fie realizată și o analiză a lor pentru a-și dovedi utilitatea.

În ierarhia celor mai solicitate informații de către manageri se situează pe primul loc situațiile referitoare la încasări / plăți ceea ce poate demonstra că urmărirea fluxurilor de numerar, acestea fiind urmate de situația stocurilor.

Pentru ca analizele să fie utile managementului, acestea nu trebuie să se bazeze doar pe informațiile contabile interne. Sunt necesare analize bazate și pe informațiile solicitate partenerilor. Cercetarea selectivă a reliefat că o majoritate de 87,04% a firmelor anchetate solicită partenerilor de afaceri informații contabile. Dacă analizăm însă motivele, situația se schimbă din perspectiva necesității informațiilor deoarece motivul principal este reprezentat de necesitatea inventarierii. O pondere majoritară, dar mult mai redusă procentual (59,92%) a fost calculată și pentru varianta conform căreia informațiile contabile sunt solicitate deoarece contribuie la câștigarea încrederii în partenerul de afaceri.

Referitor la motivele pentru care nu se solicită partenerilor informații contabile, din totalul respondenților care au declarat că nu formulează astfel de solicitări, majoritatea au declarat fie că nu sunt interesați, fie că partenerii de afaceri nu sunt dispuși să ofere informații contabile. Recomandăm managerilor să aibă în vedere că ”oportunitățile de afaceri sunt ca autobuzele, întotdeauna mai vine unul” (Richard Branson) iar dacă nu solicită informațiile contabile necesare pentru a se pregăti s-ar putea ca linia autobuzelor să fie desființată.

Câți dintre noi, în calitate de profesioniști contabili, nu am întâmpinat dificultăți sau nu ne-am ridicat semne de întrebare în cazul monografiilor contabile, calculul impozitului pe profit, verificarea partenerilor din perspectiva TVA sau a continuității activității precum și alte spețe. Astfel de situații au implicații pentru firmă mai ales din perspectivă fiscală dar și de informare iar pentru a le rezolva apelăm la sursele externe de documentare. Analiza datelor referitoare la frecvența utilizării surselor externe de informații contabile (cu excepția celor obținute de la partenerii de afaceri) relevă că foarte frecvent sunt utilizate reglementările legislative (scor 4,64) dar utilitatea acestora nu este foarte bine apreciată, scorul obținut fiind de 3,00. Informațiile postate pe alte pagini web specializate sunt frecvent utilizate de către respondenți, fiind considerate cele mai utile managementului. Pe baza scorurilor obținute la alte surse de informare menționate în cadrul chestionarului, se impune ca instituții precum ANAF, CECCAR, CCIA să acorde o mai mare atenție informațiilor postate deoarece acestea sunt considerate inutile managementului. În special în ceea ce privește ANAF, organism al statului cu importanță deosebită asupra firmelor și managementului acestora, considerăm că este impardonabil să nu regăsim metodologii, spețe actualizate, să fie dificilă însăși identificarea informațiilor.

Q₉ Analiza opiniei privind controlul și auditul din perspectiva asigurării oportunităților de valorificare a informației contabile prin certificare și creșterea utilității acesteia pentru management

Prin subcapitolul 2.7. al tezei de doctorat am urmărit să surprindem necesitatea controlului intern și auditul din perspectiva asigurării calității și certificării informației contabile, fiind abordate oportunitățile și limitele generate. Ulterior definirii celor două componente, prin studiul bibliografic și expunerea opiniilor proprii am prezentat punctual utilitatea controlului intern și auditului în generarea oportunităților de valorificare a informației contabile și asigurarea utilității informației pentru management. Am subliniat însă că rămâne la latitudinea managerilor să decidă care sunt prioritățile urmărite prin controlul intern, astfel încât resursele necesare să fie alocate eficient iar procedurile să fie stabilite în funcție de obiective. O altă concluzie desprinsă este aceea că auditorii interni și managerii trebuie să coabiteze și să lucreze ca parteneri. Scopul auditului nu este de a găsi vinovați și de a sancționa ci de a sprijini managementul în atingerea obiectivelor, identificarea și eliminarea pe cât posibil a riscurilor, devenind o necesitate și nicidecum o obligativitate. Mai mult, am evidențiat că deși responsabilitatea principală de a furniza informații contabile ar trebui să revină managementului, auditul financiar are rolul de a le certifica și de a aduce în atenție problemele din perspectiva utilizatorului de informații, fiind astfel interfața raportării și a calității informațiilor.

Opinia respondenților referitoare la controlul intern este că acesta contribuie oarecum la generarea unor informații utile, opinie ce este în dezacord cu tendința generală expusă pe

parcursul subcapitolului 2.7. De asemenea s-a evidențiat că există o relație directă între percepția pozitivă privind influența controlului intern și categoria / domeniul de activitate al firmelor se confirmă. Referitor la audit, concluzionăm că respondenții consideră că auditul intern și cel financiar își dovedesc în mare măsură utilitatea contribuind la raportarea responsabilă, la certificarea informațiilor contabile, la creșterea încrederii, oferind oportunități în valorificarea și utilitatea informației contabile pentru management. Această percepție pozitivă variază direct în funcție de categoria firmei.

Q₁₀ Cunoașterea opiniei privind cuantificarea acțiunilor de responsabilitate socială în informația contabilă din perspectiva oportunităților de valorificare și a utilității pentru management

Principalele contribuții aduse în cadrul tezei de doctorat, subcapitolul 2.2., rezidă în sublinierea și argumentarea faptului că reglementarea caracteristicilor de calitate nu este suficientă deoarece, pentru ca informația contabilă să fie de calitate, trebuie să se adapteze și cerințelor de responsabilitate socială corporativă (CSR) și să integreze în raportare acțiunile derulate în această direcție. Mai mult, am prezentat o viziune proprie asupra raportului cost-beneficii al calității din perspectiva informației contabile responsabile, fiecare fiind abordate prin prisma principiilor CSR.

Pornind de la opinia menționată mai sus, prin obiectivul cercetării am concluzionat că în general respondenții au o opinie neutră referitor la necesitatea cuantificării acțiunilor de CSR în informația contabilă raportată dar am surprins însă și ponderea majoritară a celor care consideră că integrarea este necesară în mare și foarte mare măsură. Analiza în funcție de categorie și forma de capital a firmelor a evidențiat legătura directă cu necesitatea cuantificării și raportării contabile a acțiunilor de CSR. De asemenea, asocierile realizate au demonstrat că între utilitatea pentru management a cuantificării și raportării contabile a acțiunilor de CSR și categoria firmelor există o legătură directă.

Este de apreciat că în viziunea firmelor din Regiunea de dezvoltare 7 Centru, costurile generate prin integrarea acțiunilor CSR în informația contabilă sunt situate sub nivelul beneficiilor ceea ce demonstrează disponibilitatea de a le efectua. Principalele oportunități generate pentru management și firmă în ansamblu constau în creșterea vizibilității cu impact pozitiv asupra dezvoltării afacerii, atragerea unor resurse umane mai bine pregătite, încredere în partenerii de afaceri, atragerea potențialilor investitori, transparența informației contabile și a deciziilor manageriale. În ceea ce privește limitele, am identificat în principal reticența profesioniștilor contabili, dificultățile ce pot apare în cuantificare, costurile suplimentare, lipsa unei culturi a CSR în România. O ultimă concluzie denotă că principiile CSR în activitatea de colectare, prelucrare, analiză, utilizare și furnizare a informației contabile sunt oarecum respectate în cadrul firmelor incluse în eșantionul cercetării.

În contextul celor prezentate, considerăm că legiuitorii ar trebui să ia în considerare o modificare a formularelor de raportare pentru a arăta că aceste acțiuni sunt importante. La data finalizării redactării tezei, am constat că o astfel de modificare a fost deja avută în vedere prin introducerea, în Raportările semestriale (și probabil și în situațiile financiare aferente exercițiului 2015) la Date informative, unei rubrici în ce se prezintă cheltuielile cu protecția mediului înconjurător. Considerăm că este un pas înainte spre o contabilitate "verde" și care va avea efecte pozitive atât pentru firme, cât și pentru societate.

Q₁₁ Percepția privind situațiile financiare anuale ca sursă informațională în managementul firmei

Am considerat că obiectivele manageriale ale situațiilor financiare rezidă în furnizarea unei imagini fidele asupra poziției financiare, performanței, modificării capitalului propriu și fluxurilor de trezorerie ale entității pentru perioada respectivă, informații utile în evaluarea

planurilor strategice, a obiectivelor dar și a performanțelor manageriale. Dar cum se poate face o analiză corectă dacă situațiile financiare nu sunt ceea ce ar trebui să fie – oglinda reală a firmei, imaginea ei fidelă. Contribuția principală adusă prin subcapitolul 3.1. rezidă în aprofundarea noțiunii de imagine fidelă, atât prin studiul bibliografic, cât și prin propriile opinii. De asemenea, în condițiile în care literatura de specialitate prezintă cel mai adesea contabilitatea financiară și produsele ei prin prisma operațiunilor, am surprins importanța situațiilor financiare prin prisma oportunităților informaționale pentru management, evidențiind faptul că situațiile financiare anuale reprezintă o modalitate răspândită și necostisitoare de comunicare managerială, prin acestea utilizatorii fiind mai în măsură să obțină informații privind poziția financiară, performanța sau modificarea poziției financiare a firmei. De asemenea, am identificat limitele aduse valorificarea informațiilor pe care acestea le prezintă.

Din perspectiva utilității manageriale, cercetarea a evidențiat că majoritatea respondenților consideră că situațiile financiare anuale reprezintă un mijloc de comunicare eficient între diferiți utilizatori de informație contabilă, fiind subliniat astfel rolul informațional al acestora. Rolul situațiilor financiare de a sprijini managerii în cunoașterea și analiza realității economico-financiare este de asemenea evidențiat de către respondenți. Din perspectiva oportunităților de valorificare a informației contabile preluate din situațiilor financiare anuale, sunt considerate ca principale analiza poziției și performanței financiare, susținerea managerilor în elaborarea strategiilor și stabilirea obiectivelor precum și în elaborarea unor instrumente de management. Acestea au fost însă opinii. Realitatea firmelor anchetate arată însă cu totul altceva, remarcând că, deși managerii firmelor din Regiunea de dezvoltare 7 Centru conștientizează importanța limbajului financiar-contabil, a informației contabile, din păcate valorificarea și utilizarea efectivă sunt foarte reduse. Altfel spus, ”*teoria ca teoria, dar practica ne omoară!*“

Referitor la gradul în care situațiile financiare furnizează o imagine fidelă, cercetarea evidențiază că această cerință este redată într-o mare măsură.

Q12 Cunoașterea opțiunilor firmelor privind calculația indicatorilor financiari ca operaționalizare a valorificării informației furnizate prin contabilitatea financiară

Subcapitolul 3.2. a fost realizat din perspectiva principalelor construcții financiare elaborate pe baza informațiilor preluate din contabilitatea generală. Reiterăm mențiunea făcută și în cadrul demersului, și anume că nu am avut ca scop prezentarea de indicatori/rate/instrumente din perspectiva modalităților de calcul ci de a realiza o sinteză sub aspectul utilității și limitelor acestora în managementul firmei. De altfel, aceasta este principala contribuție adusă, în condițiile în care de cele mai multe ori aceste construcții sunt analizate prin prisma modalităților de calcul.

În acest context am considerat că putem vorbi de o serie de construcții absolut fundamentale în managementul general al firmei. Am prezentat, pe baza unei bogate documentări, instrumentele de echilibru financiar în condițiile în care cunoașterea echilibrului este un punct de interes pentru orice utilizator de informații. Prezentarea a surprins, într-un mod original, semnificațiile pentru management, fiind abordată atât din perspectiva instrumentelor statice, cât și a celor dinamice. Am abordat apoi indicatorii poziției financiare, pentru o mai bună înțelegere aceștia fiind grupați pe categorii (rate de structură a activelor, rate de gestiune, rate de lichiditate și solvabilitate) și, rămânând în același trend, cu evidențierea semnificațiilor manageriale pentru fiecare. Performanța financiară a fost prezentată prin intermediul soldurilor intermediare de gestiune, a ratelor de rentabilitate și a unor indicatori de performanță specifici pieței de capital.

Nu în ultimul rând, riscul a constituit o ultimă oportunitate de valorificare a informațiilor furnizate prin contabilitatea generală, fiind analizate aspectele esențiale privind categoriile fundamentale de riscuri din perspectiva utilității oferite în management. Valorificarea informației contabile pentru cunoașterea riscului este un proces complex ce pornește de la stabilirea unei infrastructuri ce necesită deplina implicare a echipei manageriale, continuă cu identificarea,

analiza și evaluarea riscurilor, adoptarea unor măsuri de evitare sau minimizare a pierderilor și include identificarea, analiza și selectarea măsurilor alternative de control al riscurilor și evaluarea performanței.

Toate aceste aspecte au fost susținute prin cercetarea selectivă prin care am urmărit să identificăm realitățile privind valorificarea efectivă pentru management a informațiilor generate prin sistemul contabilității financiare. Din păcate concluziile nu sunt îmbucurătoare, valorificarea fiind direct dependentă de categoria firmei. În ce privește analiza poziției financiare, majoritatea respondenților au declarat că nu utilizează nici un indicator iar pentru cei care realizează o astfel de analiză cel mai adesea managerii sunt interesați de ratele de îndatorare, acestea fiind urmate de lichiditate și solvabilitate. Rezultatele nu sunt conforme cu opinia noastră deoarece am considerat că stabilirea stării de lichiditate și solvabilitate este una din cele mai importante axe ale valorificării informațiilor prezentate în raportările anuale obligatorii, managementul fiind în măsură cunoaște starea de sănătate financiară a firmei. Diagnosticarea din vreme a bolii de care suferă firma, a aprecierii șanselor de vindecare, prescrierea unui tratament bun constituie în fapt premisa valorificării informației contabile.

Pentru performanța financiară situația a fost puțin mai bună, majoritatea respondenților declarând că utilizează cel puțin un tip de rate / indicatori / construcții pentru analiză, cel mai adesea valorificând informațiile contabilității financiare prin instrumente de determinare a rentabilității. Utilizarea ratelor de rentabilitate face posibilă pentru manageri efectuarea unor comparații în timp și spațiu, respectiv permite compararea entităților care au obținut aceleași rezultate, dar cu eforturi diferite.

În ceea ce privește echilibrul financiar, s-a evidențiază că majoritatea firmelor incluse în eșantion sunt preocupate de valorificarea informației contabile în această direcție, fiind utilizată de regulă situația fluxurilor de numerar. În concluzie, informațiile furnizate sunt oportune pentru utilizatorii de informație contabilă în general, și pentru manageri în special, deoarece oferă o bază atât pentru evaluarea capacității firmei de a genera numerar și echivalente de numerar cât și pentru evaluarea necesităților acesteia de a utiliza fluxurile de numerar respective.

De asemenea, cercetarea a evidențiat legătura directă între gradul de solicitare a informațiilor ce vizează poziția, performanța și echilibrul financiar și categoria firmelor.

În privința interesului managerilor pentru cunoașterea riscurilor ce pot afecta continuitatea afacerii, am concluzionat că acesta se manifestă la un nivel mediu, fiind evidențiată relația directă cu categoria firmelor. Firmele din domeniul industrie sunt cele mai interesate de cunoașterea riscurilor. Realitatea valorificării informațiilor pentru analiza riscurilor este tristă, o majoritate de 62,79% dintre respondenți declarând că nu evaluează niciun tip de risc. Am remarcat însă și ponderea de 20,27% a celor care precizează că intenționează deoarece contribuie la identificarea punctelor slabe ale activității, se permite adoptarea unor decizii înainte să fie prea târziu, au conștientizat importanța în urma acestui instrument de cercetare, se permite îmbunătățirea activității în scopul dezvoltării viitoare etc. O pondere de 42,52% din cei care declară că nu evaluează riscurile subliniază că nici nu o vor face, în principal deoarece consideră nu este util, afacerea merge bine fiind axată pe zone în care nu există concurență (și am adăuga noi deocamdată), presupune costuri suplimentare, dificultatea analizelor etc. dintre cei care evaluează riscul, cel mai adesea se axează pe cel financiar.

Q13 Cunoașterea opțiunilor privind calculația costurilor ca operaționalizare a valorificării informației furnizate prin contabilitatea de gestiune

Contribuțiile aduse prin subcapitolul 3.4. constau în descrierea, pe baza unei bogate documentări bibliografice, a conceptului de cost ca instrument indispensabil în managementul general al firmei, inventarierea categoriilor de costuri, prezentarea metodelor utilizate pentru determinarea și urmărirea costurilor, contribuția principală fiind legată de faptul că am urmărit surprinderea

oportunităților și limitelor fiecăreia dintre aceste metode. În urma aspectelor surprinse, concluzia generală este aceea că organizarea și conducerea contabilității de gestiune trebuie să fie unul dintre principalele obiective ale managerilor pentru a determina, cât mai exact și în timp util, costurile aferente realizării obiectului de activitate al firmei.

Cu toate că utilitatea informației costurilor este incontestabilă pentru management, cercetarea a evidențiat că doar 48,50% dintre firmele anchetate declară că au implementat un sistem de calculație a costurilor, 30,23% nu au un astfel de sistem dar intenționează să implementeze, în timp ce 21,26% nu își manifestă nici interesul viitor. Implementarea sistemului de calculație a costurilor este dependentă de categoria firmei și domeniul de activitate. Cel mai adesea se utilizează metoda globală iar costurile ascunse nu sunt integrate, motivul principal fiind că până în prezent nu s-a conștientizat această posibilitate.

O simplă cunoaștere a costurilor nu este însă suficientă. Costul poate fi apreciat ca fiind un real factor de influență asupra deciziei manageriale, numai în măsura în care este determinat în mod realist și oportun, concretizându-se astfel într-un cost pertinent. Având în vedere caracterul de confidențialitate a informațiilor furnizate prin contabilitatea de gestiune și implicit a celor legate de costuri, considerăm că nu există nici un impediment pentru managerii firmelor de a se asigura că obțin informații reale și corecte. Recomandăm managerilor să încerce să se axeze mai mult pe utilizarea metodei ABC deoarece aceasta nu reprezintă doar o metodă de calculație ci un instrument de management al performanței.

Q14 Cunoașterea opțiunilor privind utilizarea informației contabile în adoptarea deciziilor de finanțare, investiții și dividend

Pe parcursul subcapitolului 3.5. am prezentat și analizat, într-o manieră originală dar temeinic fundamentată științific, coordonatele specifice pentru valorificarea informației contabile în adoptarea deciziilor de finanțare și investire, precum și pentru stabilirea politicii de dividend.

În alegerea alternativelor de finanțare trebuie să facă aprecieri cu privire la oportunitatea acestora, riscurile implicate, costul pe care îl presupun, sistemul de garanții, fiecare având propria importanță. Informația contabilă contribuie la sprijinirea managementului în adoptarea unei decizii de finanțare, indiferent de sursele de finanțare la care se apelează (interne sau externe) cu condiția ca ceea ce pune la dispoziție în formă brută să fie transformat în indicatori specifici pe baza cărora alternativele de finanțare să fie analizate.

Deciziile de investiții eronate determină pierderi financiare și orice firmă, oricât de puternică ar fi, poate să facă un număr limitat de greșeli înainte de a ajunge în pragul falimentului. În schimb, o decizie bună constituie o premisă deosebită pentru creșterea profiturilor și, în consecință, o creștere a valorii acțiunilor firmei pe piață, ducând astfel la o creștere a interesului investitorilor pentru firmă, și nu în ultimul rând la dezvoltarea acesteia.

Politica de dividend trebuie să fie o problemă de analiză riguroasă și nu una adoptată aleatoriu, deoarece, în final, ea este o problemă de lichiditate, o problemă de abilitate managerială, o problemă de fiscalitate având consecințe multiple la nivelul întregii firme.

Pentru fiecare dintre aceste decizii am constituit tablouri cu posibilitățile utilizării informației contabile, abordarea fiind realizată din perspectiva utilității manageriale.

Realitatea din cadrul firmelor anchetate arată că informația contabilă este deloc sau în foarte mică măsură utilizată pentru fundamentarea deciziilor de investire, finanțare și distribuția dividendelor, iar între integrarea informațiilor contabile în procesul decizional și categoria firmelor există o legătură directă. Oare cum pot răspunde managerii / administratorii în fața stakeholderi-lor atunci când deciziile lor sunt supuse eșecului dacă nu sunt prezentate cel puțin calculele minimale pentru reflectarea situației existente, pentru elaborarea de previziuni care să

surprindă, spre exemplu, necesitatea unei investiții, recuperarea acesteia, alegerea surselor de finanțare etc. În opinia noastră este imposibil.

În general managerii consideră că informația contabilă este utilă în adoptarea deciziei de investire, principalele oportunități fiind considerate a fi calculul unor indicatori specifici, determinarea termenului de recuperare și calculul costului investiției.

Cea mai importantă oportunitate oferită prin utilizarea informației contabile în adoptarea deciziei de finanțare o reprezintă posibilitatea de a analiza garanțiile necesare pentru obținerea finanțării. Managerii consideră însă că utilitatea informației contabile în alegerea surselor de finanțare este limitată, concepție pe care o considerăm însă eronată deoarece, în opinia noastră, toate celelalte oportunități (oportunitate, costuri, garanții, riscuri) determină în final alegerea sursei.

Dacă în cazul deciziilor de investire și de finanțare, opinia respondenților a evidențiat utilitatea în mare măsură a informației contabile, referitor la decizia / politica de dividend aceasta nu își mai regăsește aceeași importanță, scorul obținut fiind de 2,49 ceea ce o plasează pe scală la nivelul "în mică măsură". Pe de o parte am putea spune că este o părere îndreptățită deoarece decizia privind repartizarea rezultatului revine AGA. Totuși, managerii / administratorii au rolul de a informa asupra oportunității de acordare a dividendelor, oportunitatea fiind derivată cel puțin din situația lichidităților firmei sau politica de dezvoltare, pentru fiecare dintre acestea fiind nevoie de informație contabilă pentru fundamentare și convingere. Realitatea firmelor anchetate demonstrează că, de cele mai multe ori, decizia de distribuire a rezultatului pe dividende este adoptată aleatoriu.

Q15 Percepția și analiza opțiunilor privind integrarea informațiilor contabile în metodele, tehnicile, instrumentele utilizate în managementul firmei

Pe baza unei bogate documentări bibliografice de actualitate, în special din literatura străină, s-a realizat o prezentare și o analiză într-o manieră originală a principalelor metode și instrumente de management ce integrează informația contabilă, fiind surprinsă importanța acestora, necesitatea utilizării, caracteristicile. Am analizat metoda ABC, metoda ABM, modelul ACB, analiza cost-volum-profit, bugetul, Balanced Scorecard, KPI, tabloul de bord. Considerăm că, deși au fost sintetizate poate pentru unii prea mult, aspectele evidențiate pot constitui un adevărat reper pentru toți cei interesați, având un puternic caracter practic.

Concluzia generală a cercetării privind integrarea în prezent de către firmele din Regiunea Centru a informațiilor contabile în sistemul managerial este că aceasta se regăsește la un nivel mediu (scor 3,00). Între integrarea informațiilor contabile în managementul general și categoria firmelor există o legătură directă. Se conturează astfel întrebarea: cum poate o firmă să funcționeze în condițiile care nu integrează informațiile contabile în sistemul managerial? Analiza datelor evidențiază că disponibilitatea este mai evidentă comparativ cu realitatea lucrurilor. Scorul general de 3,33 evidențiază o oarecare disponibilitate a managerilor de a integra informația contabilă, însă nivelul obținut este mai ridicat comparativ cu realitatea constatată. Majoritatea firmelor (56,15%) declară că nu utilizează nici un instrument managerial care integrează informații contabile, și am putea adăuga că nici instrumente care nu integrează aceste informații. Dintre metodele / instrumentele / tehnicile manageriale utilizate, cel mai adesea firmele apelează la buget, acesta fiind menționat de 35,22% dintre respondenți iar la mică distanță regăsim analiza economico-financiară. Trebuie să recunoaștem că sunt instrumente relativ la îndemâna oricui, care permit identificarea punctelor forte și slabe ale unei organizații.

O altă concluzie reflectă ponderea extrem de redusă a celor care utilizează metodele moderne, în condițiile în care considerăm că tabloul de bord este un instrument care poate fi aplicat indiferent de mărimea firmei (fiind adaptat la aceasta). În funcție de organizare, de regulă firmele care aplică diverse metode ce integrează informațiile contabile, se bazează pe elaborarea internalizată a acestora. Referitor la periodicitatea aplicării, majoritatea respondenților aplică metodele de

management ce integrează informațiile contabile constant, cu analize periodice ceea ce dovedește interesul manifestat pentru respectarea principiului continuității.

Prin centralizarea răspunsurilor privind oportunitățile și limitele utilizării metodelor / instrumentelor ce integrează informația contabilă, am remarcat că acestea sunt în concordanță cu opiniile exprimate pe parcursul lucrării. Majoritatea respondenților consideră că integrarea informațiilor contabile este esențială îndeosebi pentru analiza modului de asigurare și utilizare a resurselor utilizate, sprijinirea funcțiilor specifice managementului sau pentru evaluarea realistă a elementelor generatoare de poziție și performanță financiară.

Q16 Cunoașterea măsurilor avute în vedere de manageri / administratori în scopul îmbunătățirii valorificării informației contabile.

Având în vedere concluziile desprinse din cercetarea exploratorie – care a evidențiat multitudinea posibilităților de valorificare și utilitatea informației contabile – și cercetarea selectivă – prin care am surprins opinii și am identificat realități ce caracterizează firmele din Regiunea de dezvoltare 7 Centru, considerăm că este necesar ca firmele, în special cele din categoriile micro și mici, să adopte măsurile ce se impun pentru valorificarea informației contabile.

Cea mai importantă măsură pe care firmele o au în vedere în scopul valorificării informației contabile prin prisma utilității acesteia pentru management rezidă în efectuarea unor analize permanente, dar și o mai bună colaborare cu partenerii din perspectiva solicitării informațiilor necesare. Firmele mai au în vedere implicarea managerilor, opțiune de îmbunătățire care, în baza concluziilor desprinse din ansamblul cercetării, considerăm că ar trebui să fie adoptată de mult mai multe firme decât cele 34,88% care au optat pentru această măsură, fundamentarea politicii de preț pe baza analizei costurilor și implementarea unui sistem de calculație a costurilor (de asemenea, o opțiune ce ar trebui luată în considerare de o pondere mult mai mare a respondenților) etc.

*

* *

Ca o concluzie generală a demersului nostru, susținem opinia că prin informația generată contabilitatea contribuie la dezvoltarea entității, la asigurarea unui circuit normal și eficient al capitalului, la promovarea progresului tehnic și științific, la armonizarea relațiilor dintre investitori și parteneri, la creșterea eficienței. Rolul contabilității în management constă în analiza și evidențierea aspectele universale, caracteristice unei gestiuni „sănătoase” a firmei iar valorificarea continuă a informației contabile trebuie să devină o preocupare de prim rang pentru managementul firmelor românești.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

A. CĂRȚI, TRATATE, MONOGRAFII

1. Abraham Anne
Glynn John J.
Murphy Michael
Accounting for Managers, Cengage Learning EMEA, 2008
2. Abrudan Ioan
Premise ale culturii manageriale românești, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1999
3. Adkin Elaine
Jones Gordon
Leighton Patricia
Resurse umane, traducere, Ed. Nemira, București, 1999
4. Albu Nadia
Albu Cătălin
Soluții practice de eficientizare a activităților de creștere a performanței organizaționale. Gestiunea dezvoltării durabile prin Balanced Scorecard, Ed. CECCAR, București, 2005
5. Allaire Yvan
Firșirotu Mihaela
Management strategic, traducere, Ed. Economică, București, 1998
6. Anca Cristiana
Aston John
Stanciu Eugenia
Rusu Diana
Responsabilitate Socială (Corporativă) în România. Analiză situațională și recenzie a practicilor actuale. Focalizare asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Raport realizat în cadrul proiectului „Întărirea capacității companiilor românești de dezvoltare a parteneriatelor sociale –RSC”, Proiect co-finanțat din FSE prin POSDRU 2007 – 2013, București, 2011
7. Ansari Shahid
Bell Jan
Okano Hiroshi
Target Costing: Uncharted Reaserch Territory, Handbook of Management Accounting Research, Elsevier Ltd., 2007
8. Balteș Nicolae (coord.)
Analiza economico-financiară a întreprinderii, ediția a II-a, Ed. Universității ”Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2013
9. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora
Contabilitate financiară. Universității ”Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2014
10. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora
Contabilitate. Fundamente teoretice și practice, Ed. Universității Lucian Blaga din Sibiu, 2009
11. Bădescu Valentin Stelian
Etica în afaceri, Ed. Pro Universitaria, București, 2014
12. Bălan George
Managementul investițiilor, Ed. SITECH, Craiova, 2009
13. Bătrânca Ioan (coord.)
Analiză financiară pe bază de bilanț, Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2001
14. Belverad E. Needles jr.
Anderson R. Henry Caldwell
C. James
Principiile de bază ale contabilității, ediția a V-a, traducere, Ed. Arc, Chișinău, 2000
15. Bogdan Ioan
Managementul riscului în afaceri între realitățile și cerințele lumii contemporane, Ed. Universității ”Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2009
16. Bogdan Ioan
Managementul eficienței investițiilor, Ed. Universitară, București, 2004
17. Bogdan Ioan
Management financiar, Ed. Universitară, București, 2004
18. Bogdan Ioan
Tratat de management financiar-bancar, Ed. Economică, București, 2002
19. Boardmann Anthony E.
Greenberg David H.
Vining Aidan R.
Weimer David L.
Analiza cost – beneficiu concepte și practică, traducere, Ediția a doua, Ed. ARC, Chișinău, 2004
20. Căpușneanu Sorinel
Elemente de management al costurilor, ED. Economică, București, 2008
21. Cătoiu Iacob (coord.)
Cercetări de marketing – tratat, Ed. Uranus, București, 2009
22. Chadwick Leslie
Contabilitate de gestiune, Ed. Humanitas, București, 1999
23. Chițu Alberta Gisberto et. all
Contabilitatea instituțiilor publice după noul sistem contabil, Ed. Irecson, București, 2005
24. Ciuhureanu Alina Teodora
Management financiar, Ed. Universității Lucian Blaga din Sibiu, 2009
25. Constantinescu Dan Anghel
Dobrin Marinică
Asigurarea și managementul riscului, Ed. Tehnică, București, 1998
26. Cucu Virginia
Modele de fundamentare a decizie de investiție, Ed. Artifex, București, 2008
27. Cunningham Billie M et. all
Accounting: Information for Business Decisions, 1st Edition, Cengage Learning Australia Pty Limited, 2012

28. Domokos Ernő *Management ieri, azi, mâine*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1999
29. Dragotă Victor et. all *Abordări practice în finanțele firmei*, Ed. Irecson, București, 2005
30. Dragotă Victor
Ciobanu Anamaria
Obreja Laura
Dragotă Mihaela *Management financiar, Vol I: Analiză financiară și gestiune financiară operațională*, Ed. Economică, București, 2003
31. Dumitrescu Dalina
Dragotă Victor
Ciobanu Anamaria *Evaluarea întreprinderilor*, Ed. Economică, București, 2002
32. Duska Ronald
Duska Brenda Shay Ragatz
Julie Anne *Accounting Ethics*, 2nd Edition, Wiley-Blackwell, 2011
33. Duțescu Adriana *Informația contabilă și piețele de capital*, Ed. Economică, București, 2000
34. Epuran Mihail
Băbăiță Valeria
Grosu, Corina *Contabilitate și control de gestiune*, Ed. Economică, București, 1999
35. Eros-Stark Lorant
Pantea Marius Ioan *Analiza situației financiare a firmei*, Ed. Economică, București, 2001
36. Feleagă Nicolae *Dincolo de frontierele vagabondajului contabil*, Ed. Economică, București, 1997
37. Feleagă Nicolae (coord.) *Contabilitate aprofundată*, Ed. Economică, București, 1996
38. Feleagă Nicolae
Ionașcu Ion *Tratat de contabilitate financiară*, vol. I, Ed. Economică, București, 1998
39. Gheorghe Dumitru – *Bazele contabilității*, Ed. Menora, Constanța, 2003
40. Ghintuială Alexandrina *Actualități și perspective în normalizarea contabilă internațională*, European Integration - Realities and Perspectives Proceedings, Volume 3 (2008)
41. Ghiță Marcel *Auditul intern*, ediția a II-a, Ed. Economică, București, 2009
42. Gorski Hortensia *Management*, vol. 2, Ed. Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, Sibiu, 2008
43. Gorski Hortensia *Sistemul informațional managerial*, Ed. Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2003
44. Gorski Hortensia *Sisteme informatice pentru management*, Ed. Universității “Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2003
45. Halpern Paul
Weston J. Fred
Brigham F. Eugene *Finanțe manageriale*, traducere, Ed. Economică, București, 1998
46. Hubert de La Bruslerie *Analyse financière. Information financière et diagnostic*, Dunod, Paris, 2002
47. Hurduzeu Gheorghe *Piețe și burse internaționale de valori*, Ed. Pro Universitaria, București, 2006
48. Ilieș Liviu *Managementul calității totale*, Colecția Universitaria, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 2003
49. Ionescu Cicilia *Informarea financiară în contextul internaționalizării contabilității*, Ed. Economică, București, 2003
50. Jucan N. Cornel *Managementul riscului în economia de piață*, Casa de Presă și Editură Tribuna, Sibiu, 2000
51. Jones Michael John *Creative Accounting, Fraud and International Accounting Scandals*, Wiley, 2011
52. Kaplan Robert
Norton David P. *Alignment: Using the Balanced Scorecard to Create Corporate Synergies*, Harvard Business School Publishing Corporation, 2006
53. Kieso Donald E.
Weygandt Jerry J.
Warfield Terry D. *Intermediate Accounting*, volume 1, 14th Edition, Hoboken, NJ : Wiley, 2012
54. Kon Seiichi *The Role of "Hidden Costs" în Cost Management*, Japanese Management Accounting Today, 2007
55. Malciu Liliana *Cererea & oferta de informații contabile*, Ed. Economică, București, 1998
56. Man Alexandru
Rus Adina
Pop Radu Vasile *Procedurile financiar-contabile: instrumente ale unui management performant*, Ed. Risoprint, Cluj Napoca, 2010
57. Mărgulescu Dumitru
Vâlceanu Gheorghe
Cișmașu Irina
Șerban Claudia *Analiza economico-financiară*, Ed. Fundației „România de mâine”, București, 1999

58. Mihalcea Radu
Androniceanu Armenia *Management: fundamente, interferențe, studii de caz, soluții*, Ed. Economică, București, 2000
59. Mitea Adrian et. all *Auditul public intern de la funcția de control la funcția de consiliere în cadrul asistenței manageriale*, Ed. Ministerului Administrației și Internelor, București, 2005
60. Molico Tatiana
Wunder Eugen *Factoringul, alternativă modernă de finanțare*, Ed. CECCAR, București, 2004
61. Molico Tatiana
Wunder Eugen *Leasingul – un instrument modern de investiții și finanțare*, Ed. CECCAR, București, 2003
62. Mukherjee A.
Hanif M. *Financial Accounting*, Tata McGraw-Hill Publishing Company Ltd., 2006
63. Mulford Charles W
Comiskey Eugene E. *The Financial Numbers Game: Detecting Creative Accounting Practices*, John Wiley & Sons, INC., 2002
64. Munteanu Victor *Teoria și bazele contabilității*, Ed. Lumina Lex, București, 2000
65. Needles E. Belverd jr.
Anderson R. Henry
Caldwell C. James *Principiile de bază ale contabilității*, traducere, Ed. Arc, Chișinău, 2000
66. Nicolescu Ovidiu (coord.) *Sisteme, metode și tehnici manageriale ale organizației*, Ed. Economică, București, 2000
67. Nicolescu Ovidiu
Verboncu Ion *Fundamentele managementului organizației*, Ed. Universitară, București, 2008
68. Nicolescu Ovidiu
Verboncu Ion *Management*, Ed. Economică, București, 1999
69. Niculescu Maria *Diagnostic strategic global*, Ed. Economică, București, 1997
70. Nistor E. Ioan
Ciumaș Cristina *Manual pentru admitere la masteratul Finanțe corporative. Asigurări*, Cluj-Napoca, 2012
71. Nișulescu Ileana *Finanțarea și reorganizarea întreprinderii*, Ed. INFOMEDICA, București, 1999
72. Niven Paul R. *Balanced Scorecard Step-by-Step: Maximizing Performance and Maintaining Results*, Second Edition, John Wiley & Sons, INC, 2010
73. Oprea Călin
Cârstea Gheorghe *Contabilitatea de gestiune și calculația costurilor*, Ed. Genicod, București, 2002
74. Pandey I.M. *Management Accounting*, Vikas Publishing House PVT Ltd., 2009
75. Person Ron *Balanced Scorecards and Operational Dashboards with Microsoft Excel*, NY John Wiley & Sons, 2010
76. Petrescu Ion (coord.)
Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora
et. all *Managementul pe baza centrelor de performanță*, Ed. Expert, București, 2003
77. Popa Adriana
Dăneț Alina
Dăneț Adrian *Management financiar*, Ed. Economică, București, 2001
78. Popeangă Petre
Popeangă Gabriel *Control financiar și fiscal*, Ed. CECCAR, București, 2004
79. Rogov Svetlana *Analiza Cost-Beneficiu – instrument necesar pentru implementarea proiectelor de anvergură (ghid practic pentru APL)*, Bălți, 2012
80. Rothberg Arthur F. *Using Break-Even Analysis to Determine Your Company's Financial Health*, CFO Edge, LLC, 2012
81. Russu Corneliu *Management*, Editura Expert, București, 1996
82. Sandu Gheorghe *Finanțe & Piețe financiare*, Ed. Economică, București, 2010
83. Shea Robert J. *Performance Budgeting in the United States*, Performance Budgeting in OECD Countries, OECD Publishing, 2007
84. Stancu Ion *Finanțe*, Ediția a patra, Ed. Economică, București, 2007
85. Stancu Ion *Finanțe. Teoria piețelor financiare. Finanțele întreprinderilor. Analiza și gestiunea financiară*. Ed. Economică, București, 1997
86. Trenca I. Ioan *Managementul financiar al întreprinderii*, Ed. Mesagerul, Cluj-Napoca, 1997
87. Țuguș Iuliana *Trezoreria întreprinderii și fluxurile de trezorerie. Modelări, analize și previziuni financiar-contabile*, Ed. Economică, București, 2002
88. Țuguș Iuliana *Contabilitatea fluxurilor de trezorerie. Modelări, analize și previziuni financiar-contabile*, Ed. Economică, București, 2002

89. Vasilescu Ramona *Sisteme informatice de contabilitate*, Note de curs pentru uzul studenților de la ÎFR, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2008
90. Vintilă Georgeta *Gestiunea financiară a întreprinderii*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2002
91. Vișoiu Iulian
Rusu Costache *Implementarea managementului riscului la nivel organizațional (ghid aplicativ)*, Ed. Economică, București, 2010
92. Zipf Robert *Piața obligațiunilor*, ediția a doua, traducere, Ed. Hrema, București, 2000
93. *** *Standardele Internaționale de Raportare Financiară emise la 1 ianuarie 2011*, partea A, Ed. CECCAR, București, 2011
94. *** *Programul Național de Dezvoltare profesională Continuă*, Ediția a IV-a, 2015
95. *** *Codul etic național al profesioniștilor contabili*, ediția a V-a, Ed. CECCAR, București, 2011
96. *** *Normele profesionale aprobate de Consiliul Superior al Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România prin Hotărârea nr. 39 din 21 noiembrie 2000 și 42 din 11 august 2001*, Ed. CECCAR, București, 2001

B. ARTICOLE ÎN REVISTE DE SPECIALITATE ȘI VOLUME ALE CONFERINȚELOR

1. Afloarei Nadia
Albu Cătălin *Delimitări teoretice privind auditul și controlul intern*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 6/2002
2. Albu Cătălin *Bugetele și oamenii din spatele acestora*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 4/2004
3. Albu Cătălin *Aplicarea bugetului bază zero: surse de economii în costurile discreționare*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2004
4. Albu Nadia *Metoda Activity Based Costing – Pentru cine, pentru ce?*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 9/2008
5. Albu Nadia *O contabilitate de gestiune “mai” ABC*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 10/2002
6. Albu Nadia
Albu Cătălin Nicolae *Pledoarie pentru creșterea volumului de informații financiare și non-financiare publicate de entitățile românești*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2015
7. Albu Lucian-Liviu
Chilian Nona *Posibile ajustări conceptual-metodologice în știința economică, în contextul extinderii SI-SC*, vol. coord. de Filip. Gh. F. Societatea informației – Societatea cunoașterii. Concepte, soluții și strategii pentru România, Ed. Expert, București, 2001
8. Amat Oriol
Blake James
Dowds Jack *The ethics of creative accounting*, Journal of Economic Literature, December 1999, p. 3, <http://www.econ.upf.edu/docs/papers/downloads/349.pdf>
9. Amat Oriol
Catherine Gowthorpe *Creative Accounting: Nature, Incidence and Ethical Issues*, UPF Working Paper No. 749, aprilie 2004
10. Amat Oriol
Blake John
Oliveras Ester *The struggle against creative accounting: is "True and Fair view" part of the problem or part of the solution?*, UPF Economics Working Paper 363, 20.04.1999
11. Aslău Titus
Almași Robert *Controlul intern și calitatea informației contabile*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 1/2011
12. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *Considerații privind analiza echilibrului financiar al întreprinderii*, volumul Conferințe Științifice Internaționale "Contabilitatea și auditul în contextul integrării economice europene: Progrese și așteptări", ASEM Chișinău, 2013
13. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *Dualismul contabil în cadrul firmei din perspectivă informațională*, Conferința Științifică Internațională: Contabilitate: provocări actuale și aspirații pentru viitor, 4 aprilie 2012, Ed. ASEM, Chișinău
14. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *Modern indicators to quantify the financial performance of the enterprise*, The 18th International Conference "The Knowledge-Based Organization", Conference Proceedings 2 "Economic, Social and Administrative Approches to the Knowledge-Based Organization", "Nicolae Bălcescu" Land Forces Academy Publishing House, 2012
15. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *Financial performance indicators for evaluation of listed companies*", Revista Economica, nr. 4/2012 vol. I
16. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *Impact analysis of equity variation on the financial position of the economic entity*, Annales Universitatis Apulensis, Series Oeconomica, Vol. (14)2/2012

17. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *Accounting legal expertise – evidence in the resolution of litigation and tax implications*”, Revista Economica, nr. 6 (59)/2011 vol. I
18. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *Study regarding the importance of accountancy inside organizations*”, Analele Universității din Oradea – Științe Economice, TOM XVIII, Volume III „Finances, Banks and Accountancy”
19. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *The Cash Flow Statement Within the Information, Reporting and Management System of the Economic Entity*”, The 15th International Conference „The Knowledge-Based Organization”, Economic Science, Conference Proceedings 3, „Nicoale Bălcescu” Land Forces Academy Publishing House, Sibiu, 2009
20. Balteș Nicolae
Ciuhureanu, Alina Teodora *Study regarding the importance of accountancy inside organizations*, Analele Universității din Oradea – Științe Economice, TOM XVIII, Volume III „Finances, Banks and Accountancy”, 2009
21. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora *The Importance of The Financial-Accounting Activity Management*, The 13th International Conference KBO, Volumul „Workshop 4: Economic – Financial Management”, Land Forces Academy Publishing House, Sibiu, 2007
22. Balteș Nicolae
Ciuhureanu Alina Teodora
Marcu Liana *Study on the Economic Entity’s Financial Analysis Which is in Insolvency Proceedings Organization*, The 17th International Conference KBO, Conference Proceedings 2 „Economic, Social and Administrative Approaches to the Knowledge-Based Organization”, „Nicoale Bălcescu” Land Forces Academy Publishing House, Sibiu, 2011
23. Bălășoiu Rodica *Documentele financiar-contabile – bază a politicilor contabile ale entității. Dematerializarea tratamentelor contabile. Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor*, nr. 7/2012
24. Bănaciu Cristian Silviu *Analiza cost-beneficiu (ACB) instrument util pentru studiile de fezabilitate a investițiile din domeniul public*, Economia, nr. 1/2004, ASE București
25. Bărbuță-Mișu Nicoleta *Analiza performanței financiare pe baza contului de profit și pierdere*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 6/2012
26. Berceanu Dorel *Valoarea actualizată netă-criteriu fundamental în politica de investiții a firmei*, Finanțe publice, contabilitate, nr. 5/2002
27. Berheci Maria *Rezultatul contabil, rezultatul economic și valoarea creată – indicatori de apreciere a performanțelor întreprinderii*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 8/2010
28. Berheci Maria *Interdependența componentelor situațiilor financiare, finalitățile contabilității și decizia financiară*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 11/2010
29. Bîldea Mihaela *Etică și profesionalism în producerea informației financiar-contabile*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2014
30. Bogdan Anca Alexandra *Costurile în fundamentarea deciziilor manageriale*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 10/2011
31. Bostan Ionel
Grosu Veronica *Principiile contabile și controlul intern – o evoluție în paralel*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2010
32. Brabete Valeriu *Contabilitatea între tradițional și modernism*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 10/2011
33. Breuer Adela
Lesconi Frumușanu Mihaela
Manciu Andra *The role of management accounting in the decision Making process: case study Caraș Severin county*. Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, 15(2), 2013
34. Briciu Sorin
Sas Florentina *Identificarea cauzelor costurilor la S.C. "Appulum" S.A., Alba Iulia*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, nr. 8/2006
35. Briciu Sorin
Teiușan Sorin-Ciprian *Sistemul informațional al contabilității de gestiune*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, nr. 8/2006, vol. I
36. Beudean Ioan *Coordonate practice ale metodei de calculație Activity-Based-Costing (ABC)*, partea a II-a, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2012
37. Buchta Hilmar *Dashboards, Scorecards, KPIs... are they really useful?*, Oraylis Business Intelligence, 09.03.2013
38. Bufan Ioana-Diana *The Role of Managerial Accounting in the Management Process*, Annals. Economic Science Series, Universitatea "Tibiscus" din Timișoara, vol. XIX/2013
39. Budică Ilie
Siminică Marian *Modalități de analiză a echilibrului financiar al firmei*, Management. Marketing, nr. 4/2002
40. Budugan Dorina
Georgescu Iuliana
Crețu Laura *Relația cost-valoare în contabilitatea managerială*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 5/2011

41. Bunea Ștefan *De la performanța financiară la performanța globală a entității. Analiza unor concepte și practici specifice, partea I-a*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 4/2013
42. Bunea Ștefan *Retratări necesare trecerii de la bilanțul contabil la bilanțul financiar*, partea I-a, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 9/2001
43. Bunea-Bontaș Cristina
Aurora *The Cost of Production Under Direct Costing and Absorption Costing – A Comparative Approach*, Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu, Economy Series, Issue 2/2013
44. Burja Camelia *Eficiența investițiilor financiare*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, nr. 8/2006, vol. 3
45. Bușan Gabriela
Dina Ionela Claudia *Using Cost-Volume-Profit Analysis in Decision Making*, Annals of the University of Petroșani, Economics, 9(3), 2009
46. Țatak Sevil
Çilingir Canan *Performance Budgeting in Turkey*, OECD Journal on Budgeting, No. 11, Volume 10, Issue 3, 9 december 2010
47. Catană Adina *Patterns of risk in the retail business in Romania*, Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Economie, Nr. 4/2010
48. Căpușneanu Sorinel
Martinescu Dana-Maria *Convergența principiilor ABC și ABM – garanția unui management performant*, Economie teoretică și aplicată, Volumul XVII (2010), No. 10(551)
49. Câdea Eduard *Etica în contabilitate, între subiectivitate și obiectivitate*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 7/2001
50. Cernușca Lucian *Percepția profesioniștilor contabili privind manifestarea raționamentului profesional în perimetrul contabilității*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 1/2015
51. Cernușca Lucian
Gomoi Bogdan Cosmin
Condea Bogdan Virgil *Manipularea rezultatelor și fraudă în contabilitate*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 1/2009
52. Cernușca Lucian *Politici de manipulare a informațiilor prezentate prin situațiile financiare*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2005
53. Chandra Gyan
Paperman B. Jacob *Direct Costing Vs. Absorption Costing: A Historical Review*, Accounting Historians Journal, volume 3, no. 1, 1976
54. Cheffi Walid
Beldi Adel *An Analysis of Managers’ Use of Management Accounting*, International Journal Of Business, 17(2), 2012
55. Cișmașu Irina Daniela
David Iulia *Analiza vitezei de rotația a activelor circulante*, Tribuna Economică, nr. 23/2002
56. Ciuhureanu Alina Teodora *The Dualism of the Accounting Activity of the Company. Characteristics of the Managerial Accounting and Implications in the Management of the Company*, Annals of the University of Petroșani – Economics, Vol. 12(2)
57. Ciuhureanu Alina Teodora *Cerințe de restructurare și consolidare a activității contabile din România, derivate din aplicarea IFRS*”, volumul ”Cooperarea dintre mediul universitar și organismele profesionale: soluții și oportunități în dezvoltarea durabilă a profesiei contabile”, ASEM Chișinău, 2014
58. Ciuhureanu Alina Teodora *The balance sheet-information system in the financial diagnosis*, Revista Economica, nr. 4/2012 vol. I
59. Ciuhureanu Alina Teodora *The Human Resources in The Financial-Accounting Activity*, The International Economic Conference, The Preconference for The International Economic History Congress (Helsinki, Finland) „Identity, Globalization and Universality in the Eastern and Central European Economic Area – Evolutions and Involutions in the Modern and Contemporary Period: Experiences, Meanings, Lessons”, Volumul IV, „Lucian Blaga” University Publishing House, Sibiu, 2006
60. Ciuhureanu Alina Teodora *Involvement of Managerial Accounting in Ensuring the Company’s Competitiveness on the Market*”, Annals of the University of Petroșani – Economics, Vol. 12(2), 2012
61. Ciuhureanu Alina Teodora *Politica de dividend – o permanentă controversă în managementul general al firmei*, Săptămânalul financiar-economic “Euroeconomica XXI”, nr. 43/16.12.2005
62. Ciuhureanu Alina Teodora *The evaluation of the intellectual capital - a new challenge in the financial-accounting activity management*”, Conferința economică internațională „Binomul sărăcie-bogație și integrarea României în Uniunea Europeană”, Volumul III, Ed. Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2005

63. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *Study on the recovery of accounting information through the balance sheet of a company*, 20th International Economic Conference – IECS 2013 "Post crisis economy: challenges and opportunities", "Lucian Blaga" University Publishing House, Sibiu, 2013
64. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *Why the Managers Need to Know the Cost in the Decision-Making Process of the Organization*", 12th International Scientific Conference "The Implications of the Global Economic Crisis in Humanity", Ed. Burg, Sibiu, 2012
65. Ciuhureanu Alina-Teodora Balteș Nicolae *Considerations on the adoption of the financing decision in the financial management*", Revista Economica, nr. 6 (59)/2011 vol. I
66. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *Reflections on the management of the financial-accounting activity in the context of information society and change*, Anale. Seria Științe Economice – Universitatea Tibiscus din Timișoara, vol. XVII/2011
67. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *The financial policy and strategy inside the Romanian economic entities*", Study in Business and Economics, Volume 6, Issue 2/august 2011
68. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicole *Auditul intern – o provocare pentru entitățile economice*, Revista de Audit Financiar, nr. 4/2010
69. Ciuhureanu Alina-Teodora Balteș Nicolae *Etică sau creativitate în activitatea financiar-contabilă – opinii și realități în organizațiile românești*, Revista de Audit Financiar, nr. 6/2009
70. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *Aspects regarding the accounting information offer through the financial statements*", Studia Universitatis „Vasile Goldiș din Arad”, Seria Științe economice, nr. 1-1/2009
71. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *Study regarding the accounting activity matter tackled from the efficiency requirements*", Annales Universitatis Apulensis, Series Oeconomica, Vol. I, 2009
72. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *Aspects Regarding the Importance of Having a Financial Auditing Inside Companies*, Revista Academiei Forțelor Terestre, Anul XIII, nr. 4 (52)/2008
73. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae *Accounting systems. Characteristics of the financial accounting system*, Proceedings of the International Workshop "Advanced Research and Trends in Accounting, Audit and Finance" Crisis Impact on Economies. Perspectives from Accounting, AETERNITAS Publishing House, 2012
74. Ciuhureanu Alina Teodora Brezai Liana Balteș Nicolae *The Importance of Risk Management in Changing Organizations*, Proceedings of the 6th International Conference on Management of Technological Changes, vol. II, Alexandroupolis, Greece, 2009
75. Ciuhureanu Alina Teodora Gorski Hortensia Balteș Nicolae *Study on the needs of competencies and abilities for the graduates' adaptation to the requirements of the labour market in the context of europe 2020 strategy*, Annals of the University of Petroșani – Economics, Vol. 11(3), 2011
76. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae Gorski Hortensia *Instruments and methods used in the financial management for increasing the predictive side of the accounting information*", Studia Universitatis „Vasile Goldiș din Arad”, Seria Științe economice, nr. 1-1/2010, Anul 20/2010
77. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae Gorski Hortensia *Cultural influences on the accounting development strategy*", Studia Universitatis „Vasile Goldiș din Arad”, Seria Științe economice, Seria Științe economice, nr. 1-1/2010, Anul 20/2010
78. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae Gorski Hortensia *The Financial-Accounting Specialists' Adaptation To The Management Requirements*, The Young Economists Journal, no. 1/2009
79. Ciuhureanu Alina Teodora Balteș Nicolae Gorski Hortensia *Managerial Objectives of the Annual Financial Statements. True and Fair View or „Users, Be Careful!”*, Annals of the University of Petroșani – Economics – , Vol. IX – Part I, 2009
80. Ciuhureanu Alina Teodora Gorski Hortensia Balteș Nicolae *Present and futures problems in the management of the financial-accounting activity which can be solved by implementing the new informational technologies*, Revista de Management și Inginerie Economică, volume 8, nr. 3 (33)/ 2009
81. Ciuhureanu Alina Teodora Bălan George *Study Regarding the Knowledge and Use of Costs Analysis to the Setting-up of Prices Policy in Firms*, Proceedings of the World Congress on Engineering, Vol I, London, U.K. Publisher Newswood Limited, 2009, Journal: Lecture Notes in Engineering and Computer Science, Volume 2176
82. Ciuhureanu Alina Teodora Bălan George Achim Moise *Perceived Realities Inside the Romanian Economic Entities Regarding the Opportunity and Importance of the Financial-Accounting Activity*, Proceedings of 2009 International Conference on Economics, Business Management and Marketing, Singapore, IACSIT Publishing, 2009

83. Ciuhureanu Alina Teodora
Gorski Hortensia *Study on the human resources' training for adapting to the labour market requirements in the Centre Region*, Revista de Management și Inginerie Economică, volume 10, nr. 4 (42)/ 2011, Tedesco Publishing House, Cluj Napoca
84. Ciuhureanu Alina Teodora
Popa Daniela *Aspects Regarding The Financial - Accounting Audit Within Organizations*, Proceedings of The International Economic Conference „Romania Within The EU: Opportunities, Requirements and Perspectives”, Vol. III „Section 3 Finance – Banking – Accounting”, „Lucian Blaga” University Publishing House, Sibiu, 2007
85. Ciurezu Tudor
Berceanu Dorel
Șalapa Vasile *Practici ale politicii de dividend a firmei*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 11/2002
86. Cîrciumaru Danie
Siminică Marian *Valoarea adăugată economică rafinată – indicator de măsurare a performanțelor firmelor*, Theoretical and Applied Economics, supplement, 2009
87. Costi Boby *Pragul de semnificație în activitatea profesioniștilor contabili*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2012
88. Costi Boby *Analiza pe baza tabloului soldurilor intermediare de gestiune*, Studia Universitatis „Vasile Goldiș” Arad, Seria Științe economice, 21/2011
89. Costi Boby *Contabilitatea, principal furnizor de informații cu caracter financiar*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2009
90. Cuc Lavinia Denisa
Almași Robert Cristian *Provocări ale evoluției tehnologiei informaționale și răspunsul profesiei contabile*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 1/2015
91. Dima Florin-Constantin *Accounting practice under the influence of creativity*, 2013, Anale. Seria Științe Economice, Universitatea Tibiscus din Timișoara, vol. XIX, 2013
92. Dobrotă Gabriela Chircuescu
Maria Felicia *Decizia de finanțare pe termen lung la nivelul firmelor*, Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu, Economy Series, Issue 1/2009
93. Dragolea Larisa-Loredana *Managementul calității-funcții și principii*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, nr. 8/2006, vol. 3
94. Dragotă Victor
Ciobanu Anamaria
Lipară Carmen *Considerente generale privind analiza funcțională*, Finanțe. Bănci. Asigurări. nr. 12/2003
95. Dragotă Victor
Ciobanu Anamaria
Lipară Carmen *Considerente generale privind analiza bilanțului financiar*, Finanțe. Bănci. Asigurări. nr. 6/2003
96. Dudovskiy John *Information System and Its Components*, 25 august 2012, <http://research-methodology.net/information-system-and-its-components/>
97. Dumitrescu Adriana-Sofia *Raportarea financiară, contabilitatea creativă și credibilitatea informației*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 10/2013
98. Dumitru Mihaela
Țaicu Marian
Săvoiu Gheorghe *The Use of Intermediate Management Balances as a Performance Management Tool in Electricity Companies*, Revista Română de Statistică, Supliment nr. 1/2014
99. Erik Brynjolfsson
Haim Mendelson *Information Systems and the Organization of Modern Enterprise*, Journal of Organizational Computing, December, 1993
100. Feleagă Niculae
Feleagă Liliana
Dragomir Voicu Dan *The Evolution of Corporate Gouvernance and Accounting in a Sustainability Context*, Proceedings of the 8th European Conference on Management Leadership and Governance: Neapolis University, 2012
101. Fitsum Kidane *Decision Making and the Role of Management Accounting Function – A Review of Empirical Literature*, Radix International Journal of Banking, Finance and Accounting, RIJBFA, volume 1, Issue 4/Aprilie 2012
102. Ghiță Marcel *Auditul intern – o nouă profesie*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, nr. 8/2006, vol. 1
103. Ginnerup Rikke
Jørgensen Broeng Thomas
Jacobsen Møller Anders
Refslund Niels *Performance Budgeting in Denmark*, OECD Journal on Budgeting, No. 20, Volume 7, Issue 4, 17 aprilie 2007
104. Grosu Corina
Almășan Alina
Circa Cristina *The current status of management accounting in Romania: the accountants' perception*, Accounting and Management Information Systems, Vol. 13, No. 3, 2014
105. Grosu, Corina *Sistemul informațional contabil - sursă a controlului de gestiune*, Gestiunea și contabilitatea firmei, nr. 6/1998
106. Guinea Flavius-Andrei *Proiectarea și implementarea sistemelor de control de gestiune. Necesitate și utilitate*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 11/2011

107. Hager Greg
Hobson Alice
Wilson Ginny *Performance Based Budgeting: Concepts and Examples*, Reaserch Report no. 302, Legislative Reaserch Comission, Frankfort, Kentucky, 2001
108. Hawkesworth Ian
Melchor Huerta Oscar
Robinson Marc *Selected budgeting issues in Chile: Performance budgeting, medium-term budgeting, budget flexibility*, *OECD Journal on Budgeting*, No. 14, Volume 12, Issue 3, 10 July 2013
109. Heiuș Mirela *Analiza cost-volum-profit*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 7/2011
110. Holt Gheorghe *Bankruptcy risk – central point in the financial –accounting diagnosis*, *Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu*, Seria Economie, Nr. 3/2009
111. Horomnea Emil
Rusu Georgiana-Alexandra *Imaginea fidelă – criteriu de performanță al contabilității*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 10/2009
112. Horomnea Emil
Socea Alexandra-Daniela *Despre utilizatorii informației contabile și prioritatea acesteia în procesul decizional*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 5/2010
113. Horomnea Emil
Tabără Neculai *Locul contabilității în sistemul general al clasificării științelor*, *Finanțe publice și contabilitate*, nr. 5/2002
114. Ionașcu Ion
Ionașcu Mihaela *Raportarea financiară și interesul public*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2010
115. Ionașcu Mihaela
Ionașcu Ion *The use of accounting information by financial analysts in emergent markets: the case of Romania*, *Accounting and Management Information Systems* Vol.11, No. 2, 2012
116. Ionescu Luiza *Gestiunea strategică a costurilor prin metoda Target-Costing*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 5/2009
117. Ionescu Luminița *Exercitarea controlului intern în condițiile crizei economice internaționale*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 8/2010
118. Jinnai Yoshiaki *Social Responsibility of Accounting*, *The Journal of Tokyo Keizai University: Business*, 2 martie 2011
119. Johanson Ulf
Eklöv Gunilla
Holmgren Mikael
Mårtensson Maria *Human Resource Costing and Accounting Versus the Balanced Scorecard: A Literature Survey of Experience With the Concepts*, 1999, School of Business Stockholm University, www.oecd.org/sti/ind/1948006.pdf
120. Kaplan S. Robert
Anderson R. Steven *Rethinking Activity-Based Costing*, Harvard Business School, 20.01.2005
121. Kaplan Robert S.
Norton David P. *Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System*, *Harvard Business Review*, January-February, 1996
122. Kozack Steven
Dennis C. Michael *Some of the Many Limitations of Financial Statement Analysis*, *Covering Business Credit*, 2001
123. Lascu Florin
Matei Viorel *Implicațiile tehnologiilor informaționale în activitatea decizională – cu aplicabilitate la nivelul CECCAR –*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 6/2005
124. Leuștean Doina *Rolul profesionistului contabil în promovarea culturii organizaționale bazate pe responsabilitatea socială a IMM-urilor*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2012
125. Leuștean Doina *Bilanțul, suport cognitiv al poziției financiare*, *Congresul profesiei contabile din România. Armonizare sau Convergență în Standardele Internaționale de Contabilitate?*, Ed. CECCAR, București, 2004
126. Leuștean Doina
Boyere Loredana *Rolul profesiei contabile în procesul de raportare financiară globală*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 5/2009
127. Mackay Allan *A Practitioner’s Guide to the Balanced Scorecard. A Practitioners’ Report Based on: “Shareholder and Stakeholder Approaches to Strategic Performance Measurement Using the Balanced Scorecard”*, 2005
128. Majeed A. Hatif AlMaryani
Hamza H. Sadik *Strategic Management Accounting Techniques in Romanian Companies: Some Survey Evidence*, *Procedia Economics and Finance* 3 (2012)
129. Mateș Dorel et. all *Dezvoltări conceptuale și aprofundări privind rolul raționamentului profesional în contabilitatea creativă*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2015
130. Mateș Dorel
Megan Ovidiu
Seucea Mihai
Pușcaș Adriana *Tabloul de finanțare, instrument indispensabil în analiza echilibrului financiar al firmei*, *Contabilitatea*, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2014
131. Mardiros Daniela-Neonila *Contabilitatea ca sistem informațional*, *Analele Științifice ale Universității ”Alexandru Ioan Cuza din Iași, Științe Economice*, 2004-2005

132. Mica Ivona Gabriela *Importanța raportărilor financiare în managementul firmei*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 10/2009
133. Minu Mihaela *Monismul și dualismul contabil – opțiuni în organizarea sistemului informațional contabil*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 7/2001
134. Mironiuc Marilena *Analiza performanțelor economico-financiare ale întreprinderii. Soldurile intermediare de gestiune*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 5/2002
135. Mitran Mugurel *Finanțarea societăților comerciale prin emisiunea publică de obligațiuni*, Finanțe publice, contabilitate, nr. 9/2002
136. Moceanu Loredana *CECCAR INTRANET. Informatică decizională implementată cu cheltuieli minime*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 8/2002
137. Mohammad Ahid Ayuba Augustine *The Roles and Responsibilities of Management Accountants in the Era of Globalization*, Global Journal of Management and Business Research, Volume 12, Issue 15, Version 1.0, 2012
138. Mociar Ioana *Sistemul informațional contabil pentru managementul întreprinderii*, Tribuna Economică, 12 februarie 2013
139. Morariu Ana Crecană Cornel Dumitru *Strategia auditului intern în consilierea managerială*, Theoretical and Applied economics, supplement, 2009
140. Mudashiru Adebayo Idowu Khadijat Adeola Babatunde Yusuf *Accounting Information System as an Aid to Decision Making In Food and Beverages Companies in Nigeria*, Australian Journal of Business and Management Research Vol.3 No.09, December, 2013
141. Munteanu Adrian *Evoluția auditului – scurtă sinteză internațională*, Finanțe, credit, contabilitate, nr. 9/2001
142. Neag Ramona *Se poate vorbi de contabilitatea creativă în contabilitatea românească?*, volumul conferinței Contabilitatea mileniului III, Ed. Sincron, Cluj-Napoca, 2003
143. Nicolaescu Cristina Pantea Mioara Florina *Monism or dualism in accounting*, Analele Universității din Oradea – Științe Economice, TOM XVII, Volume III „Finances, Banks and Accountancy”, 2008
144. Nistor Ioan Pinteș Mirela Oana *Măsurarea performanței: indicatori financiari versus indicatori non-financiari*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 2/2014
145. Niță Paraschiv *Contabilitatea creativă, asul din mâneca managerilor*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 9/2009
146. Noor Firdoos Jahan *Social Accounting & Social Responsibility Reporting: An Overview*, Vishwakarma Business Review, July 2010
147. Ogushi Yoko *Target Costing Brings Another Competitive Edge: Creation of Capacity Surplus through Information Capital Readiness by IT*, Japanese Management Accounting Today, 2007
148. Okoli Margaret Nnenna *The Use Accounting Information as an Aid to Management in Decision Making*, British Journal of Science, Vol. 5(1) May 2012
149. Petrescu Silvia *Analiză și diagnostic financiar-contabil: ghid teoretico-aplicativ*, Ed. CECCAR, București, 2008
150. Petrescu Silvia *Performanță și risc în analiza financiară*, Analele Științifice ale Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, nr. 50-51/2005
151. Porter John D. *The Role of Creativity in the Ethical Orientation of Oregon CPAs*, George Fox University, 2013
152. Ristea Mihai Dumitru Corina Graziella *Libertate și conformitate în cultura profesiei contabile*, partea a II-a, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 7/2011
153. Robinson Marc Last Duncan *A Basic Model of Performance-Based Budgeting*, International Monetary Fund, Fiscal Affairs Department 2009, www.imf.org/external/pubs/ft/tnm/2009/tnm0901.pdf
154. Robu Vasile Sandu Raluca *Comunicarea financiară prin intermediul internetului în țările în tranziție – modele și provocări*, Theoretical and Applied economics, supplement, 2009
155. Sadeghzadeh A. *Socially Responsible Accounting Reporting: Financial Aspects*, University of Wollongong, Research Online, 1993
156. Sandu Maria *Decizii manageriale pe baza costurilor "ascunse", nereflectate de sistemul contabil*, Gestiunea și contabilitatea firmei, nr. 2/2001
157. Sărac Ionuț Pavel *Forme ale contabilității și utilizatorii de informație contabilă*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2011
158. Scala Steve McGrath Roger Jr. *Advantages and disadvantages of electronic data interchange: an industry perspective*, Information and Management, Volume 25 Issue 2, August 1993
159. Schäffer Utz *The use of management accounting information, learning and organizational*

- Steiners Daniel performance, European Business School Working Papers on Management Accounting & Control, No. 11, May 2004
160. Schick Allen *The metamorphoses of performance budgeting*, *OECD Journal on Budgeting*, No. 8, Volume 13, Issue 3, 27 August 2014
161. Syed Zulfiqar Ali Shah
Safdar Butt
Yasir Bin Tariq *Use or Abuse of Creative Accounting Techniques*, *International Journal of Trade, Economics and Finance*, Vol. 2, No. 6, December 2011
162. Srihadi W. Zarkasyi *Corporate's Social Responsibility Accounting Between Theory and Reality*, *Simposium Kebudayaan Indonesia-Malaysia Ke – X Bangi, Selangor, Malaysia*, 2007
163. Stanciu Liliana-Mioara
Stanciu Leontin *Abordări teoretice ale costului capitalului firmei în economia de piață*, *Revista Academiei Forțelor Terestre "Nicolae Bălcescu" Sibiu*, Anul VIII, nr. 2-3 (30-31)
164. Sucală Lucia *Contabilitatea de gestiune – între reglementare și necesitate, în condițiile procesului de convergență contabilă în România*, volumul "Congresul profesiei contabile din România. Armonizare sau Convergență în Standardele Internaționale de Contabilitate?", Ed. CECCAR, București, 2004
165. Suci Ecaterina
Savlovski Ion *Modalități concrete de evaluare a performanței de management*, *Finanțe publice, contabilitate*, nr. 2/2003
166. Tăiț David (coord.) *Studiul ad-hoc no. B-4 Impactul pentru România al introducerii contabilității de angajamente pentru instituțiile publice*, *Raportul final*, București, 2002
167. Todea Nicolae
Stanciu Ionela Cornelia *Auditor Liability in Period of Financial Crisis*, *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 11(1), 2009
168. Toma Constantin *Modalități de asigurare a imaginii fidele. Principii și convenții contabile*, *Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor*, nr. 10/2002
169. Toma, Constantin *Imaginea fidelă în contabilitate*, *Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor*, nr. 4/2002
170. Toma Constantin *Relațiile dintre principiile contabile și imaginea fidelă*, partea I, *Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor*, nr. 7/2003
171. Țugui Alexandru *Mutații contabile în contextul implementării noilor tehnologii informaționale și de comunicații. Provocări pentru profesia contabilă din România*, volumul *Congresul profesiei contabile din România. Armonizare sau Convergență în Standardele Internaționale de Contabilitate?*, Ed. CECCAR, București, 2004
172. Țugui Alexandru
Țugui Iuliana *Profioniștii contabili nu pot rămâne indiferenți la evoluțiile din domeniul tehnologiilor informaționale*, *Contabilitatea, expertiza și auditul Afacerilor*, nr. 3/2002
173. Vasilache Vasile *Rata rentabilității economice – indicator de eficiență a capitalului economic*, *Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor*, nr. 6/2009
174. Voinea Elena *Firmele sunt obligate să dețină un manual de politici contabile. Ce trebuie să cuprindă documentul?*, 14 mai 2014
175. Wind Yoram *Marketing and Other Business Functions*, *Research in Marketing*, vol. 5, Jay Press Inc., 1981
176. Wiwik Sunarni Christina *Management Accounting Practices and the Role of Management Accountant: Evidence from Manufacturing Companies throughout Yogyakarta, Indonesia*, *Review of Integrative Business & Economics*, volume 2(2), 2013
177. Yigitbasioglu Ogan M. Velcu
Oana *A review of dashboards in performance management: Implications for design and research*, abstract, *International Journal of Accounting Information Systems*, Volume 13, Issue 1, March 2012
178. *** *65.000 de firme, în insolvență! Cu cine și în ce condiții mai poți să faci afaceri în România*, *KeysFin*, iunie 2014

C. ALTE PUBLICAȚII (ARTICOLE, GHIDURI, RAPOARTE DE CERCETARE, CURSURI, TEZE DE DOCTORAT, REZUMATE ALE TEZELOR DE DOCTORAT)

- Anca Cristiana
Aston John
Stanciu Eugenia
Rusu Diana *Responsabilitate Socială (Corporativă) în România. Analiză situațională și recenzie a practicilor actuale. Focalizare asupra întreprinderilor mici și mijlocii*, Raport realizat în cadrul proiectului „Întărirea capacității companiilor românești de dezvoltare a parteneriatelor sociale –RSC”, Proiect co-finanțat din FSE prin POSDRU 2007 – 2013, București, 2011
- Austin Chris *The Importance of Professional Accounting Education and the Impact of International Education Standards*, part of a video Q&A series

3. Babu A. Ramesh
Singh Y. P.
Sachdeva R.K. *Chapter 18 - Establishing a management information system*, FAO Corporate Document Repository
4. Cuzdriorean Dan Dacian *Dezvoltări și aprofundări privind relația dintre contabilitate și fiscalitate*, rezumat teză de doctorat, Cluj Napoca, 2011
5. Devli David *Modernizarea conturilor UE. O mai bună gestionare a informației și transparență sporită*,
http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/publications/modern_accounts/modernising_EU_accounts_ro.pdf
6. Dumitru Valentin Florentin *Impactul tehnologiilor informaționale asupra organizării și funcționării sistemului financiar-contabil al firmei*, rezumat teză de doctorat, ASE București, 2009
7. Evans H. Matt *Excellence in Financial Management, Course 11: The Balanced Scorecard*, February 4, 2002
8. Fazal Hasaan *What are the limitations of Balance Sheet or Statement of Financial Position?*, 04.10.2011, <http://pakaccountants.com/limitations-statement-of-financial-position-balance-sheet/>
9. Florio Massimo (responsabil științific) *Ghidul pentru analiza cost-beneficii a proiectelor de investiții*, Fonduri Structurale, Fondul de Coeziune și Instrumentul pentru Asistența de Preaderare, 2008
10. Georgescu Cristina Elena *Demersul informațional și decizional în contabilitate*, rezumat teză de doctorat, ASE București, 2009
11. *Hamlett Kenneth* *What Are KPI Reports?*, Houston Chronicle, Demand Media, <http://smallbusiness.chron.com/kpi-reports-2058.html>
12. Ionașcu Ion
Filip Tiberiu Andrei
Stere Mihai *Control de gestiune*, curs, capitolul 2, ASE București
13. Isaic-Maniu Irina *Măsurarea și analiza statistică a riscului în România*, curs ASE București, cap. 2, 3, 4, 5
14. Jared Lewis *Advantages & Disadvantages of Cost-Volume-Profit Analysis*, Demand Media, <http://smallbusiness.chron.com/advantages-disadvantages-cost-volume-profit-analysis-35135.html>
15. Macarie C. Felicia *Audit public intern*, curs, 2011
16. Markgraf Bert *KPI Checklist*, Houston Chronicle, Demand Media, <http://smallbusiness.chron.com/kpi-checklist-67306.html>
17. Maunola Julia *The impact of electronic data interchange and e-invoicing on buyer-seller relationships in business-to-business markets*, Information Systems Science Master's thesis, 2009
18. Maxim (căș. Stanciu)
Liliana-Mioara *Posibilități de finanțare exogenă a firmelor*, rezumat teză de doctorat, Universitatea "Babeș Bolyai" Cluj Napoca, Facultatea de Business, 2013
19. Mercer John *Performance-Based Budgeting*, <http://strategisys.com/pbb>
20. Muhammad Sulaiman
Kusumah Adiwirya *Cost-Volume-Profit Analysis: What's Good and Bad About It*, <http://onaccountingmanagement.blogspot.ro/2013/03/cost-volume-profit-analysis-whats-good.html>
21. Newman Pam *Determining you Break-even Point*, 13 march 2006, <http://www.entrepreneur.com/article/83808>
22. Rojas Eileen *The Disadvantages & Advantages of Activity-Based Costing*, Demand Media, <http://smallbusiness.chron.com/disadvantages-advantages-activitybased-costing-45096.html>
23. Ryan V. *Electronic Data Intechange*, 2013,
<http://www.technologystudent.com/prddes1/ecommm3.html>
24. Șandor Sorin Dan *Metode și tehnici de cercetare în științele sociale*, suport de curs
25. Vasiu Diana *Analiza performanțelor financiare la societățile listate și tranzacționate la Bursa de Valori București*, teză de doctorat, 2015
26. Volkan (căș. Cardoș) Ildiko
Reka *Calculația costurilor prin prisma teoriei și practicii internaționale*, rezumat teză de doctorat, Cluj Napoca, 2010
27. Zwass Vladimir *Information system*, Enciplopaedia Britannica,
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/287895/information-system>
28. Zwetsloot Gerard *Key performance indicators*, European Agency for Safety and Health at Work, http://oshwiki.eu/wiki/Key_performance_indicators
29. *** *Topic 2: Key Business Functions, Business Studies*, Preliminary Course, p. 7, trthsbusiness.wikispaces.com/.../2.1+-+Interdependence+of+Business+F...

30. *** *Ratele de rentabilitate – expresie relativă a rentabilității*,
www.ase.ro/upcpr/.../analiza_performantelor2.doc
31. *** *Limitations of Financial Statements*,
<https://www.boundless.com/finance/financial-statements-taxes-and-cash-flow/introducing-financial-statements/limitations-financial-statements/>
32. *** *What are the limitations of financial statements?*,
http://wiki.answers.com/Q/What_are_the_limitations_of_financial_statements
33. *** *Limitations of financial statement analysis*, 19.10.2012,
<http://www.articlesbase.com/college-and-university-articles/limitations-of-financial-statement-analysis-6257702.html>
34. *** *Financial Statements and their Limitations*, 06.04.2011,
<http://www.articlesbase.com/accounting-articles/financial-statements-and-their-limitations-4543560.html>
35. *** *Ghidul investitorului. Investițiile pe piața de capital*, Romcapital
36. *** *Întocmirea politicilor contabile - o nouă sarcină pentru profesioniștii contabili?*,
FinExpert Consulting, 20 mai 2011
37. *** *Improving the Structure of the Code of Ethics for Professional Accountants*,
<http://www.ifac.org/publications-resources/improving-structure-code-ethics-professional-accountants>
38. *** *Risk Management in a time of Global Uncertainty*, a report by Harvard Business Review Analytic Services, 2011
39. *** *Pact de stabilitate. Acordul Europei de Sud-Est pentru reformă, investiții, integritate și creștere economică Cartea Albă a administrării corporațiilor în sud-estul Europei*, OCDE
40. *** *Handbook Corporate Social Responsibility. CSR Matrix*
41. *** *First Steps into the Labour Market. The move that matters*, International survey of students and graduates Central Europe 2013, Deloitte, 2013
42. *** *Barometrul calității – 2010. Starea calității în învățământul superior din România*, ARACIS, 2010
43. *** *The Bologna Process 2020 - The European Higher Education Area in the new decade*, Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009
44. *** *Ghid Analiza Cost Beneficiu pentru proiectele de apă și apă uzată finanțate din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională in 2007-2013*, 2008

D. REGLEMENTĂRI LEGISLATIVE, STANDARDE, DIRECTIVE

1. Cadrul general conceptual de raportare financiară, IASB, 2010
2. COM(2011) 684/3 – Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de entități
3. COM (2010) 682/23.11.2010 – Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul regiunilor, Strasbourg
4. Concluziile Consiliului privind rolul educației și formării în cadrul punerii în aplicare a Strategiei Europa 2020, 2011/C 70/01, Jurnalul oficial al Uniunii Europene, 4.3.2011, C 70/1
5. Directiva 2006/43/CE/17.05.2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului
6. Directiva 2007/14/CE a Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a anumitor dispoziții ale Directivei 2004/109/CE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, 8 martie 2007, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 9.3.2007
7. Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului
8. Directiva 2014/56/UE/16.04.2014 a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2006/43/CE/ 17.05.2006

9. Hotărârea Guvernului nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, M. Of. nr. 48/22.01.2008
10. Hotărârea 88/19.04.2007 pentru aprobarea Normelor de audit intern, M. Of. nr. 416/21.06.2007, cu modificările ulterioare
11. Hotărârea nr. 48/2014 pentru aprobarea Normelor obligatorii din cadrul internațional de practici profesionale (IPPF) – IIA Global, ediția 2013, M. Of. nr. 529/16.07.2014, cu modificările ulterioare
12. Hotărârea Camerei Auditorilor din România nr. 11/27.06.2001 pentru aprobarea Normelor privind procedurile de control al calității auditului financiar, M.Of. nr. 477/03.07.2002
13. Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, M. Of. nr. 466/25.06.2014
14. Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, M.Of. 1066/17.11.2004, cu modificările și completările ulterioare
15. Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, M.Of. nr. 571/29.06.2004, cu modificările și completările ulterioare
16. Legea nr. 82/1991 – Legea contabilității, republicată, M Of. nr. 454/18.06.2008, cu modificările și completările ulterioare
17. Legea nr. 571/2003 Codul fiscal, M. Of. nr. 927/23.12.2003, cu modificările și completările ulterioare
18. Legea nr.672/2002 privind auditul public intern, republicată, M. Of. nr. 856/05.12.2011, cu modificările ulterioare
19. Legii 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, M. Of. nr. 681/29.07.2004, cu modificările și completările ulterioare
20. Norma nr. 8 privind dezvoltarea profesională continuă a profesioniștilor contabili din 01.09.2004 aprobată de Consiliul Superior al Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România
21. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1826/22.12.2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune, M.Of. nr. 23/12.01.2004
22. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, M. Of. nr. 963/30.12.2014, cu modificările ulterioare
23. *Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 773/2015 pentru aprobarea Sistemului de raportare contabila la 30 iunie 2015 a operatorilor economici si pentru modificarea si completarea unor reglementari contabile, M. Of. nr. 509/9.07.2015*
24. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 881/25.06.2012 privind aplicarea de către societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, M.Of. nr. 424/26.06.2012, cu modificările ulterioare
25. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, M. Of. nr. 704/20.10.2009
26. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 65/2015 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, M. Of. nr. 69/27.01.2015
27. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3055/2009 privind aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, M. Of. nr. 766, 766 bis/10 noiembrie 2009, cu modificările și completările ulterioare, în prezent abrogat
28. Ordinul Ministrului Economiei și Finanțelor nr. 3512/27.11.2008 privind documentele financiar-contabile, M. Of. nr. 870/23.12.2008
29. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 923/2014 – Normele privind exercitarea controlului financiar preventiv și Codul specific de norme profesionale, M. Of. nr. 555 din 28.07.2014
30. Ordonanța Guvernului nr. 51/28.08.1997, privind operațiunile de leasing și societățile de leasing, republicată, M.Of. nr. 9/12.01.2000, cu modificările și completările ulterioare
31. Ordonanța nr. 119/1999 privind auditul intern și controlul financiar preventiv, republicată, M.Of. nr. 799/12.11.2003, cu modificările și completările ulterioare
32. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și supravegherea în interes public a profesiei contabile, M. Of. 481/30.06.2008, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 278/2008, M. Of. nr. 768/14.11.2008
33. Ordonanța de urgență a Guvernului nr 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată, M. Of. nr. 649/31.08.2002, cu modificările și completările ulterioare
34. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, republicat, M. Of. nr. 469/05.07.2011, cu modificările ulterioare

35. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, M. Of. nr. 704/20.10.2009
36. Recommandation de la Commission, du 19 octobre 1994, concernant les aspects juridiques de l'échange de données informatisées (Texte présentant de l'intérêt pour l'EEE)
37. Standardul profesional nr. 38 *privind dezvoltarea profesională continuă a profesioniștilor contabili*, aprobat prin hotărârea Consiliului superior al CECCAR nr. 61/ 01.09.2004
38. International Accounting Standard 1 Presentation of Financial Statements, 2013
39. International Accounting Standard 7 Statement of Cash Flows
40. International Accounting Standard 33 Earnings per Share
41. International Standard on Auditing no. 315 Identifying and Assessing the Risks of Material Misstatement Through Understanding the Entity and Its Environment (Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său)
42. Standardele Internaționale pentru Practica Profesională a Auditului Intern, emise octombrie 2008, revizuite octombrie 2012, Institutul Auditorilor Interni, 2012
43. Standardul Internațional de Audit 200 Obiective și principii generale care guvernează un angajament de audit al situațiilor financiare

D. PAGINI WEB, LINK-URI

1. www.balancedscorecard.org
2. www.cdep.ro
3. <http://kfknowledgebank.kaplan.co.uk>
4. <https://scholar.google.ro/>
5. <https://books.google.com/>
6. www.businessdictionary.com
7. http://www.intelepziune.ro/Prudenta_este_arta_de_a_controla_riscul_2504.html
8. <http://rum.mazars.ro/Home/Our-expertise/Outsourcing-Accounting-Payroll/Accounting-Policies-and-Procedures-Manual>
9. <http://www.accountingtools.com/economic-value-added>
10. <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=1178>
11. www.edibasics.com
12. <http://www.lifeandtimesofed.com/information-assurance/2011/2/17/edi-advantages-and-disadvantages.html>
13. <http://www.studyzones.com/questionzone/answer/68993x1175/The-advantages-and-disadvantages-of-EDI>
14. <http://www.accellos.com/edi-101/disadvantages-edi/>
15. http://en.ecommercewiki.info/logistics/supply_chain/edi
16. http://www.alba.insse.ro/cmsalba/files/statistici_judetene/unit_locale_active.htm
17. <http://www.brasov.insse.ro/phpfiles/01.Unitatile%20locale%20active%202005-2013.pdf>
18. <http://www.covasna.insse.ro/main.php?lang=fr&pageid=490>
19. <http://www.harghita.insse.ro/main.php?lang=fr&pageid=493>
20. <http://www.mures.insse.ro/main.php?lang=fr&pageid=486>
21. <http://www.sibiu.insse.ro/main.php?lang=fr&pageid=492>